

IZPOVED DIVSEGA PRIVATNEGA DETEKTIVA.

Priznal je, da so privatne detektivske agencije v službi velikih družb za razbijanje delavskih unij.

KOT VOHUN SE JE UDELEŽIL TUDI STAVKE.

Milwaukee, Wis. — (Federated Press.) — Raymond Smith, bivši uslužbenec privatne detektivske agencije Russell Detective Agency, je izpovedal pred tujakim municipalnim sodiščem, da je omenjena detektivska tvrdba v službi velikih tovarniških podjetnikov in njena naloga je, vohunirati med organiziranimi delavci in delati zgažo med njimi. Vsi privatni detektivski so člani delavskih unij.

Smith je bil obtožen napada s orožjem v svrhu uboja ob času izredov v Cudahyjevih klavnicah 19. avgusta, ko je bil Pavel Helmski, navadni delavec težko ranjen, nakar je umrl, toda porotniki so ga oprostil krivde. Če bi hotel kongres saj delo izvršiti najnujnejše delo, se bodo morale obdržati večerne seje.

Rešiti je treba še razne naknadne proračunske predloge. Fordneyjeva predloga, ki se peča s naknadnimi proračuni, še tudi ni rešena. Rešena tudi ni celinska predloga. In tako čakajo še druge predloge na rešitev kot znan Calderjeva predloga za kontrolo mornarice, ki je pred konferenčnim odborom; predloga za dokladi goslužbenih vojakov, da bi Calderjeva predloga za kontrolo premogovnih podjetij, ki so predložili za omajitev oboroževanja še tudi niso rešeni.

JOHNSON JE PREDLAGAL PREISKAVO V RUDARSKEM OKRAJU.

Washington, D. C. — Senator Johnson iz Kalifornije je predlagal, da se preiščejo razmere v premogovniškem okraju Zapadne Virginije. Senator Kenyon, predsednik odbora za delavske zadeve, je menil, da bi sedanjí senat prav malo storil, ker bo kongresno zasедanje tega kongresa kmalu končano.

Po Johnsonovem predlogu, bi senat uvedel preiskavo v okrajih Mingo, Logan, McDowell in drugih okrajih Zapadne Virginije, da se dožene, če je potrebno, da zvezno vojakstvo ostane tam in če so premogovniški podjetniki ali jamači privatne oborožene sile. Dalje, da se dožene, če so bili državljani postavljeni pred sodišče v protislovju z ustavo, če so so nepoklicani faktorji vtičali v dostavljanje pošte in če so te razmere nastale, ker se je hotelo preprečiti organiziranje rudarjev v strokovni organizaciji.

MED IZSELJENIKI JE IZBRUHNIL LEGAR.

New York, N. Y. — Šestnajst izseljenikov je zbolelo na legarju. Noseljeniške in mestne oblasti so se obrnile na vlado, da prepusti Camp Dix naseljeniškim oblastem, kjer bo mogoče izvršiti temeljito razkuževalno delo. Izseljeniki, ki so zboleli na legarju, so se pripeljali s parnikom "Presidente Wilson."

NOV PLANET ODKRIT.

Cambridge, Mass. — Harvardov vsesolniški observatorij naznanja, da so odkrili nov asteroid ali pa manjši planet. Odkril ga je profesor Tomaselli v Barceloni in naznanil je njegovo pozicijo.

VREME

Chicago in okolica: V četrtek nestalno in deževno, morda sneg. Južni vetrovi. Temperatura v zadnjih 24 urah: najvišja 33, najnižja 26. Sonce izide ob 6.55, zalze ob 5.14.

VETIRANA PREDLOGA ZOPET SPREJETA.

SEST UR PO PROGLASENEM VETU JO JE ZOPET SPREJELA ZBORNICA.

Še trih tednov mima kongres več za delo.

Washington, D. C. — Še trih tednov ne bo več trajalo sedanje kongresno zasédanje. Čas je torej kratek. Ali komaj so v kongresu izvedeli, da je predsednik vetiral resolucijo, ki prepoveduje novačanje novincev za armado, dokler ni armada znižana na 175.000 mož, je bila kongresna zbornica pripravljena odločiti drugo delo, dokler ni vetirana predloga zopet sprejeta. Mimolito je šest ur po vetu in predloga je bila sprejeta z 271 glasovi proti 16. Predloga je bila odposlana senatu, da takoj debatira in glasuje v nji. Senat je sprejel resolucijo z ogromno večino, na kar je vojni tajnik Baker takoj odredil, da se ustavi novačanje, dokler se armada ne zniža na 175.000 mož.

Če bi hotel kongres saj delo izvršiti najnujnejše delo, se bodo morale obdržati večerne seje.

Rešiti je treba še razne naknadne proračunske predloge. Fordneyjeva predloga, ki se peča s naknadnimi proračuni, še tudi ni rešena. Rešena tudi ni celinska predloga. In tako čakajo še druge predloge na rešitev kot znan Calderjeva predloga za kontrolo mornarice, ki je pred konferenčnim odborom; predloga za dokladi goslužbenih vojakov, da bi Calderjeva predloga za kontrolo premogovnih podjetij, ki so predložili za omajitev oboroževanja še tudi niso rešeni.

Danes bo razpisano prekinitveno kongresno delo, da oba kongresna poverilna odbora konstatirata koliko glasov sta prejela Warren G. Harding kot predsedniški kandidat in Calvin Coolidge kot podpredsedniški kandidat. Stvar je samo formalna, toda izvršiti se mora.

V političnih krogih sodijo, da ostane nekaj predloženih predlogov nerešenih in da bodo predložene v rešitev zopet pri izrednem kongresnem zasédanju.

RADOVEDNOST NI DOBRA.

Učitelj in sedem solarčkov ubitih.

Lawrenceville, Ill. — Sedem solarjev in učitelj Emmett Bunyan je bilo ubitih, ko je eksplozirala kositerna škaflija, ki so jo dečki odpirali.

Dečki so našli kositerno škaflijo v potoku in radovednost jih je gnala, da so jo poskušali odpreti. V trenutku, ko so odpirali škaflijo na solskem dvorišču, je prišel iz svojega stanovanja učitelj in jim zaklical, naj ne odpirajo škaflije.

Tem besedam je sledila razstrelba, ki je ubila sedem dečkov in učitelja. Učinek razstrelbe je bil tako silen, da so bili dečki in učitelj raztrgani in razmesarjeni, njih obleka in klobuki so pa bili vrženi na bližnje drevje.

Podjetniki, ki iščejo olje, izjavljajo, da je najbližji kateri delavec vrzel škaflijo, v kateri je bil nitroglicerin, v potok, kasneje so jo pa našli dečki.

SOCIALISTIČNA STRAŽA PRED BELO NEBO OD 4. MARČA.

Atlanta, Ga. — Samuel Canterton, odvetnik Eugena V. Debsa, je izjavil v tisk, da s 4. marcem, ko prevzame republikanci zvezno administracijo, prične po vsej Ameriki velika kampanja socialistične stranke za osvoboditev političnih jetnikov. Socialistična straža bo stala alchemi dan pred vzhodom v predsedniškem Belu hču v Washingtonu, dokler novi predsednik ne okliče amnestije. Socialisti imajo v tej kampanji 10.000 strokovnih unij in tisoče posameznikov liberalnega mišljenja na svoji strani.

ODNOŠAJI MED ANGLIJO IN AMERIKO NAPETI.

Britski diplomat svari, da se sedanega razmerja lahko pride nevarnost vojne.

NAPETOST JE PRIŠLA ZARADI POSOJIL.

London, 8. febr. — Neki višji vladni uradnik na Angleškem, osebni prijatelj Lloyd Georgea in dobro znan v Združenih državah, je danes opozoril ameriške častnike v intervjuju, da sedanji odnošaji med Anglijo in Ameriko se nagibljejo k antagonizmu in sovražnostim, ako se kmalu ne ublažijo in zasúčejo v drugo smer.

Uradnik je rekel, da o vojni med Anglijo in Ameriko ne sme biti govora, in je apeliral na korespondente, da pomagajo uglasiti nesoglasja med obema velelilama z optimističnimi poročili in s poročanjem resnice o razmerah tostran in onostran oceana.

Vzrok napetosti leži v posojilih, ki jih je dala Amerika Britaniji in drugim zaveznikom, in pa valed položaja na Irskem. Angleški zakladničar je sam priznal pred nekaj dnevi, da je angleška vlada predlagala ameriški vladi, da se vojni dolgov med zavezniki medsebojno brišejo, toda vlada v Washingtonu je zavrgla predlog. Gibanje v ameriškem senatu pa kaže, da bo morala Anglija ne samo plačati posojeno glavnico štiri milijarde dolarjev, temveč tudi vse zapadle in bodoče obresti, čeprav je menda Wilson obljubil Angliji, da bodo obresti odpuščene najmanj za dve leti.

Vse to je izzvalo neprijetno razpoloženje v londonskih uradnih in finančnih krogih. Razumetega gledajo Angleži zelo nevoljno na ameriško propagando v prid irske republike.

Zakladničar Chamberlain je priznal, da se je govorilo o ertanju zaveznikiških posojil iz Amerike že na mirovni konferenci leta 1919. Francozi so bili prvi, ki so sprožili to vprašanje. Kasneje je bilo glede tega vprašanja izmenjanih več tajnih not med Londonem, Parizom in Washingtonom, ali brez uspeha za Anglijo in Francijo.

Dotični uradnik je tudi rekel, da obširni mornariški program Združenih držav ne obeta nič dobrega za Veliko Britanijo. Po njegovem mnenju bo treba še leto napeti vse moči, da se doseže sporazum med velelilami glede omejitve oboroževanja.

Washington, D. C. — Zvezni zakladničar Houston je izjavil v pondeljek pred senatnim pravosodnim odsekom, da je res "neka evropska država" vprašala ameriško vlado za ertanje vojnih posojil. Na vprašanje senatorja Reeda, katera država je bila, je zakladničar odgovoril, da "je bolje, če molči." Houston je tudi rekel, da vlada ne bo več dajala novega denarnega kredita inozemskim državam, dala pa bo ostale vsote prejšnjega kredita. Teh vsot so deležne Čehoslovakijska, Rumunija, Grška, Francija in Liberijska.

REZOLUCIJA V INTERESU POLITIČNIH JETNIKOV SPREJETA SOGLASNO.

New York, N. Y. — "Centralni obrtni in delavski svet" Greater New Yorka je sprejel resolucijo, v kateri izjavlja, da je predsednik Wilson popolnoma zanemaril uvaževati zahtev ameriškega delavskega gibanja, da se izpuste Debs in drugi politični jetniki in je, obenem pa nalaže vsem odborom, da se obrnejo na novo administracijo za pomilostenje političnih jetnikov.

Rezolucija sta predložila William F. Kehoe, tajnik, in John Sullivan, predsednik sveta, ki je bila sprejeta soglasno.

KAJ JE NA GLAVO POSTAVLJEN SVET?

LJUDJE SO LAČNI, FARMARJI PA GROZE S STRAJKOM.

Farmarji delajo skozi vse leto, za njih produkte jim pa ponudijo cena, da se jim delo ne izplača.

Columbus, O. — Iz Evrope prihaja glas, da ljudje stradajo, ker nimajo živil. Delajo se apeli na ameriško ljudstvo javno in privatno, da naj pomaga prehraniti Evropo. Med tem ko čitamo in poslušamo te apele za pomoč, pa prihajajo vesti v javnost, da nameravajo farmarji v Ohiju omejiti letos produkcijo za trideset odstotkov, da dobe prihodnje leto boljše cene, kot so jih prejeli letos za svoje produkte. Tako izjavlja W. F. Callendar, državni statističar za državo Ohio o poljskem pridelku. Statističar je razpošlal vprašalne pole farmarjem v osem in osemdeset okrajev in prejel je odgovore iz dva in sedemdeset okrajev.

Neko poročilo pravi, da morajo farmarji hoditi okoli napoli na gladi, da pijejo mleko in da se morajo zadovoljiti s kromarjem, da čitane kolekar prejšnjega leta.

Večjeje distribucije, ki obsega deset okrajev, je prejel odgovor, da nameravajo znižati produkcijo najmanj za trideset odstotkov.

Zakaj tak položaj?

V prejšnjih vojnih letih smo imeli določeno ceno za pšenico. Veleblniško časopisje, ki je vedelo, kaj bodo, je kazalo toliko, da se je treba odločiti v interesu farmarjev določeno ceno za pšenico, da se je kongres udal pritisku in je bila določena cena za pšenico odpravljena. Veleblniško časopisje je besedilo, če se odpravi določena cena, bo pšenica še bolj področila v cenah. Prišla je jesen. Veleblniško časopisje je pričelo kričati, da se pričele padati cene in da se vrnečino v normalne čase. Farmarji so poželi in omatili pšenico. Ko so jo pripeljali k žitnicam, so izvedeli, da jim žitni spekulanti ponujajo take cene zanj, da se obdelovanje polja ni izplačalo. Ti isti farmarji, ki so bili v stiski zaradi denarja, so bili prisiljeni prodati pšenico po ceni, ki se jim je pomnila, drugi bolj gospodarsko situirani farmarji so jo prihranili doma v kašah.

Farmarji se nahajajo v takem položaju kot delavci. Farmarjem so znižali cene za njih produkte, kar toliko pomeni, da je znižana oddokolina za njih delo na polju delavcem pa trajo mezde in podaljšujejo delovni čas. V tem obupnem stanju pa nekateri farmarji mislijo, da je zanje najbolje, ako znižajo produkcijo, ker jim ni znano, da je že zdavne v Ameriki minil čas, ko sta prihod produktov in povpraševanje po njih na trgu določala cene. Danes imajo žitni spekulanti ogromne shrambe za živila, ki so tako zvrhane, da ne bo prav nobenega pomanjkanja, če bi laul ne bil postavljen tudi en bušelj pšenice na trg. Vse Evropa je sestradana, shrambe so zvrhane z žvili, farmarjem se ponujajo nizke cene za produkte, konzumentje v Ameriki pa plačujejo še vedno visoke cene. Tak je zakon današnjega gospodarskega sistema in tako ostane, dokler ta sistem ne bo nadomeščen z boljšim gospodarskim sistemom. Tako gospodarstvo, kot ga imamo zdaj, se da najbolje označiti s besedami: To je na glavo postavljen svet!

KALIFORNIJSKI VULKAN JE PRIČEL BRUJATI.

Redding, Cal. — Po dveh kratkih in malih izbruhih je vulkan Lassen pričel bruhati dopoldne ob desetih z vso silo. Iz vulkanovega vrha se prihajale vedne gostejše plasti dima in pare in gosti oblaki so zakrili vrh kot ogromen klobuk.

MED RUDARJI V ANGLIJI JE SPET ZAVRELO.

Vlada je potegnila rudarje kakor po navadi; privatni lastniki, zahtevajo rove.

RUDARJI GROZE S NOVO STAVKO.

London, 8. febr. — (Federated Press.) — V premogovni industriji na Angleškem je zopet kriza. Rudarji so spoznali — mnogi so že naprej vedeli — da jih je Lloyd George zopet potegnil za nos. Zakoni v prid rudarjev, ki jih je vlada obljubila tekom zadnje stavke, še niso sprejeti. Med rudarji je velika nezadovoljnost in mnoge krajevne unije zahtevajo, da eksekutiva stori potrebne korake za nov konflikt z vlado.

Rudarji pa nimajo opraviti le s besedolomno vlado, temveč tudi s privatnimi lastniki rovin, ki delujejo na vse svijačne načine, da jim država povrne rudnike, preden dobe rudarji stalno plačino lestvico.

Po zadnji stavki, ki je končala s kompromisom, se je zelo povečala produkcija premoga. Valed tega so padle cene premoga. Premogovnim magnatom pa ni to povleči in zahtevajo, da se menda rudarjev smanjša, cena premoga pa svisi.

"Daily Herald", glasilo Labor Party, piše, da so lastniki rovin izrabili državno kontrolo za svoj privatni dobiček. Dosegli so, da je država na svoje stroške odprla in razvila nova rova. Vlada je sgradila nova železnice in vodovodne sisteme v južni, delavski, državi. Bodo pa šli dobiček, ne da bi bili investirali peni kapitala, ako se jim posreči dobiti rove nazaj. Lloyd George je s svojo švigavagke politiko pripravljen vroči rudnike — prejšnjim lastnikom vsek čas. Edina sila, ki se protivi temu koraku, so organizirani rudarji in ostali britski proletarijat. Položaj je zelo resen in enkrat mora priti do eksplozije.

JEKLAJSKI MAGNATJE ENI SUJEJO MREDO.

Pittsburgh, Pa. — V McKeesportu so uprili 23. decembra tovarne, v katerih izdelujejo pocinjeno pločevino. Tovarnarji so pustili delavce več kot mesec dni doma, češ, da jim poldejo še tisti pičli priharki, ki so si jih odtrgal od ust. Zdej so tovarne odprli, ali obenem so naznanili, da je medza znižana za dvajset odstotkov. Z delom so pričeli v dvajset delavnicah, štiri in dvajset delavnic je pa še zaprtih. Tako ravna jeklarški baroni z delavci in upajo, da jim s tako metodo boljše iz glave voselje do organizacije in vpori duh proti jeklarjskim avtoritatom. Ej, nekoga dne bodo gospodje spoznali, da je bila njih metoda za nič.

NA ŽELEZNISKEM KRIZIŠČU.

Pittsburgh, Pa. — Sedem len je odšlo v cerkev in ko so dospeli na železniško križišče pennsylvaniske železnice pri mostu Baileys Runa, je pripisal tovorni brzovlak, ki je vozil živino. Ubil je tri žene na mostu, četrto so prepeljali v bolnišnico, kjer je umrla, tri žene so ostale nepoškodovane.

Železniški uradniki menijo, da je gost dim, ki je prihajal iz dimnika lokomotive, zakril ženam prihod vlakla.

BANDITJE SO ODNEHILI BOGAT PLEN, A PRED ODHODOM SO PREPELAJ BANOVNEGA KILJENTA.

Reading, Pa. — Avtobanditje so oropali banko v Wyomingsu za devetdeset tisoč dolarjev. Pred odhodom so neumitno pretepli dr. John Lyvergoda, ki je prišel na banko po opravkih, ker je hotel alarmirati okolišč, da so banditje napadli banko. Banditov je bilo šest, o katerih nimajo zdaj nobene sledi.

STAVKOKAZI SO VPRIZORILI STAVKO.

KROJAŠKI PODJETNIKI SO SNEDELI SVOJO DANO RESEDO.

Znižali so mendo stavkokazem in uvedli priganjaški sistem.

New York, N. Y. — Lepe so razmere v tovarnah, iz katerih so izpri organizirane krojaške delavce, kajti zastavkali so stavkokazi. Tvrdba Rogers Peet & Co. je importirala stavkokaze iz vseh krajev Združenih držav, da zavzamejo mesta ispitih delavcev. Z velikim trdom se ji je posrečilo nabrati sto krumirjev, ki o bili pripravljeni naskočiti svoje tovarniše za hrbtom. Tem stavkokazem so se adaj odprle oči, da so spoznali, da slabo slušajo svojim interesom, če verjamejo podjetniškim obljubam, kajti podjetniki niso držali dane besede, ampak so jih neumitno priganjali k delu, da nadomestijo izgubo, ki jo imajo od impora svojih delavcev. Ti stavkokazi so skupaj zapustili tovarno in prikorakali na glavni stan krojaške organizacije, kjer so seveda prsilili na pomoč. Obrnili so se na Shipplakoffa, na glavnega ravnatelja krojaške organizacije. Shipplakoff je dejal: Trganje mende neprenehoma, delo od kosa, tako da je bilo nemogoče pri 48-urnem tedenkem delu toliko zaslužiti, da zadostuje za prehranitev, je bilo končno tudi preveč za stavkokaze.

Te besede jasno povedo, kakaj so stavkokazi zaslužili. Številna krumirjev pa pove organiziranim delavcem, kakšno so razmere v odprti delavnici, če jih ne morejo prenesti niti stavkokazi, ki so vajeni takih razmer. Strah stavkokazev govori ispitim krojaškim delavcem, da vtrajajo, dokler ne smagajo in se podjetniki brezposojno podajo.

V zaprtih krojaških delavnicah so delavci delali le štiri in štiri deset ur v tednu, a zaslužili so toliko, da so se lahko pošteno preživeli. V odprti delavnici so krumirji delali sedem in štirideset ur v tednu, zaslužili pa niso toliko, da bi se preživeli. Delati so morali štiri ure več v tednu, zaslužili se pa od deset do pet in dvajset dolarjev manj na teden. Po tem odkritju lahko vsak delavec sodi, v kakšnih razmerah morajo delavci delati, kjer smagajo podjetniki in uvedejo odprto delavnico.

POROTA SE NI HEDNILA NA PRAVORNO O LINČARSKEM UMORU.

Hamilton, Ala. — Porotniki, ki so sodili mlčkarskega sadista Robert J. Lamstra, ki je so deloval pri linčanju rudarja William Bairda, se niso po osem in trideset urah mogli sedniti na pravorek. Sodnik je poroto raspustil.

KAKOR LJUDJE RAZUMEJO STVAR, TAKO PA GOVORE O NJI.

Washington, D. C. — John Skelton Williams, kontrolor novčanice, je v svojem dolgem poročilu izrekel, da je gospodarski položaj izvrsten v deželi, samo posredovalci in profitarji morajo popustiti od svojega profita. Da bo položaj po njegovih mislih še boljši, je pa rekel, da se morajo znižati še delavske mezde, da pa delajo cene. Iminenitno, kajne! Najbližji kontrolor se ni predlagal, da se njegova plača zniža za par tisočakov na leto, da tako dokaže, da resno misli na znižanje delavske mezde. Ej, lahko je drugim pripovedovati, naj snižajo svoje mezde, med tem se pa trdo držati svoje visoke plače.

Naznanila, vabila in zahvale.

Kansas City, Kans. — Opozorjam članke društva "Bodočnost" št. 408 SNPJ, da se vršijo redne mesečne družbene seje od sedaj naprej vsako tretjo nedeljo v mesecu v prostorih Slov.-hrv. doma, vogal pote in Elizabethne ceste. Pričelno vsakokrat točno ob drugi uri popoldne. — Apeliram na člane tega društva, da se udeležijo prihodnje seje polnoštevilno, in da agitirajo med svojimi znanci in prijatelji za pristop k našemu društvu. Sedaj imajo vsi rojake, ki se niso člani Slovenske narodne poliporne jednote zelo lepo priložnost, ker strpke zdravniške preiskave povrne gl. urad SNPJ in sicer vsem novopristopnim članom odraslega in mladinskega oddelka. Vsa boljša pojasnila lahko dobi slehri, kateri želi pristopiti k našemu društvu pri druženem tujniku. Člani, na delo za nove člane! — A. Mance, 524 Dunbar St., Kansas City, Kans., tajnik.

Blwabk, Minn. — Opozorjam članke društva "Slovenska družina" št. 211 SNPJ na sklep zadnje redne seje, ki se glasi, da se mora slehri član tega društva udeležiti prihodnje redne družbene seje 20. februarja t. l. Na dnevnem redu imamo več zelo važnih zadev in vsled tega je potrebno, da se navzoči na seji vsi člani. Izvzeti so samo bolni in oddaljeni člani. — Opozorjam oddaljene člane tega društva, da vrnemo prestopne liste in da pristopijo k bližnjemu društvu, da ne bodo imeli v slučaju bolezni ali kakor druge nesreče kakih neprijetnih situacij. Nadalje opozorjam člane tega društva, da vpoštevajo tudi sklep zadnje glavne seje, kadar ne plača svojega prispevka do četrta seje, da mora prispevati deset centov izredne družbene naklade v društveno blaginjo. — Člani agitirajte za nove člane, da bo društvo in jednota na predovale! — John Kariz, tajnik.

Mullan, Idaho. — Opozorjam članke društva "Mullan" št. 214 SNPJ, da se udeležijo prihodnje redne družbene seje 13. februarja polnoštevilno. Na dnevnem redu imamo več zelo važnih zadev, o katerih moramo ukrepati. Ukreniti moramo tudi nekaj glede društvenega zdravstva; prejšnji društveni zdravnik je računal za zdravniško preiskavo novega člana samo en dolar, dočim sedanjí računa tri dolare. Glede tega se mora nekaj ukreniti. Poleg imamo še več drugih zelo važnih zadev v korist društva in jednote. Jednota plača za rotoposrednice člane zdravniško preiskavo, in društvo tudi lahko da kakor olajšavo; neopozorjenim članom. — Člani, udeležite se prihodnje seje polnoštevilno. — Tajnik.

Waukegan, Ill. — Naznanjam članam društva "Mostra enakopravnost" št. 414 SNPJ, da sem prevzel tujniške posle tega društva na zadnji meseci seji. Na zadnji letni glavni seji je bila sicer izvoljena tajnica, ki pa ni mogla prevzeti tujniške posle. — Opozorjam članke, da se obračajo v vseh ozihih tujniških se društva na moj naslov. — Frances Zakovick, 1377 Wadsworth Ave., Waukegan, Ill.

Anasconda, Mont. — Naznanjam članom društva "Poročilo" št. 308 SNPJ, da sem bil izvoljen za zadnji seji za društvenega tajnika. Vselej tega opozorjam vse člane tega društva, da se od sedaj naprej obracajo v vseh zadevah tujniških se društva na moj naslov. Opozorjam nadalje člane, da naj se redno in strojno udeležujejo mesečnih sej, katere se vršijo v dvorani Sv. Petra in Pavla in da naj na seji ako je to mogoče plačajo mesečne prispevke ob pravem času. Jas ne bom hodil po hišah od člana do člana, ker to ni moja dolžnost. — Novi društveni odbor za leto 1921 je sledeči: Matt Fortuna, predsednik; Jerry Brunel, 905 E. 4th St., Anasconda, Mont., tajnik; John Haramija, blagop.

Premislite dobro, komu boste izročili denar za pošiljatev v stari kraj ali pa za vašo ličko.

Sedaj živimo v času negotovosti in slabe, vseh okoliščin postati hitro bogat, ne glede na svojega bližnjega. Nam agentje in zakotni bankirji zateje povsod, kakor gobe po polju.

V teh časih ne stavijo v denarnem prometu nepriznane zaproke starih izkuštin in premožim tveganje; kako bo pa malim neizkušenim začetnikom mogoče izpolniti svoje neutemeljene obljube, je vliko vprašanje.

Naše denarne pošiljatev se sedanjí čas po novi sved in na novi način primerno sedanjim razmerah v Evropi dovoli hitro in samozavestno izplačujo.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order, ali pa po New York Bank Draft.

TVRDKA FRANK SAKSER.

82 Cortlandt St.

New York, N. Y.

AMERICAN LINE,

DIREKTNÁ ČRTA — NEW YORK-HAMBURG

VELIKI MODERNI MEDKROVNI PARNIKI

S. S. MANCHURIA... pluje Feb. 24

S. S. MONGOLIA... pluje Marc 10

S. S. MINEKAHDA (nov) " Marc 24

zadnji čas samo tretji razred.

Najkrajša in ugodna vožnja. Prvega in tretjega razreda potniki se sprejemajo. Tretjega razreda potnikom strežbo natakarij veliki jedilni sobi. Dobe se zaprite sobe za ženske in otroke.

Oglasite se pri družbinem uradu na 14 N. Dearborn St., Chicago, Ill., ali pri domačem zastopniku.

nik, društveni zdravnik D. E. R. Hall.

Chicago, Ill. — Pozorjam člane društva "Slovenski dom" št. 86 SNPJ, da se polnoštevilno udeležijo rednih mesečnih sej. Posebno važnost je prihodnja seja, ki se vrši 20. februarja t. l. in raditga je dolžnost slehernega člana, da se udeleži te seje. Na dnevnem redu imamo več zelo važnih zadev, o katerih moramo ukrepati. Nadalje opozorjam člane tega društva, da bom pobiral mesečne prispevke na seji in doma vsakega 24. in 25. v mesecu od šeste ure do desete. — Člani naj vpoštevajo to samozavest, ker jas ne bom ravnal strogo po pravilih, da ne bo potem kakoga nepotrebnega pretekanja. John Drach, 2955 N. Robey St., tajnik in blagajnik.

ŽENO PRODAJ ZA \$500.

Chicago, Ill. — Enoch Johnson iz Rockforda, Ill., je prodal svojo dvajsetletno ženo Marijo Bergerju Petersonu, mesarju v Rockfordu, za petsto dolarjev. Kupčija se je izvršila popolnoma legalno. Odvetnik je napisal kupno pogodbo in notar jo je podpisal kot prič. Razlika je bila le ta, da je bilo v pogodbi omenjeno neko zemljišče namesto žene. — Tako je izpovedala prodana Marija v tork zjutraj v detektivski pisarni v Chicagu. Zadnje besedo ima sodišče.

SLUŽBO DOBI GOSPODINJA

bodisi Slovenka ali Hrvatica, — ženska, ki razume socialno pranje. — Delo je opravljanje gospodinjkega posla za štiri osebe, mene in treh sinov, od katerih najmlajši je star 9 let. Manj kot 30 let stara naj se ne javi. Sprejme se tudi vdova. Plača po dogovoru. Pomagite pošiljate na: — Anton Shragal, P. O. Box 436, Johnston, City, Ill.

CENE ZA DENARNE POŠILJATEV.

Zaradi pogostega menjavanja kurza je nemogoče postaviti stalnih cen za denarne pošiljatev. Poleg tega je zaradi oddaljenosti med nami in "Prosveto" nemogoče imeti v listu cene za isti dan kakor izide list. Zato bomo navedli cene za dan nazaj.

V Jugoslavijo pošljemo za:

\$ 2.00	K 250
5.00	K 625
10.00	K 1,250
20.00	K 2,500
50	K 6,400
75	K 10,000
300	K 50,000
750	K 100,000

Za slučaj, da hoče kdo poslati denar v dinarjih, naj računa 4 krome za en dinar.

V Italijo pošljemo za:

\$ 5.00	120 lir
10.00	245 lir
20.00	500 lir
30.00	1,000 lir
195.00	5,000 lir
388.00	10,000 lir

Denar naj se pošlje po postali money-orderih ali po bančnih drahtih ali Express čekih ali v registriranih pislih na:

ZAKRAJEK & CEMARE, 70-9th Ave., New York City

Vroča volilna kampanja v Južni Africi.

London, 7. febr. — Iz Johannesburga (Transvaal, Južna Afrika) poročajo o burni volilni kampanji za parlamentarne volitve, ki se vrše ta mesec. Ministrski predsednik Jan Smuts je moral zapustiti govorniško tribuno na nekem delavskem shodu, ko ga poslušalci niso več pustili govoriti. Smuts agitira za protidelavske kandidate.

BADA BI IZVEDELA

za rojaka Franka Skok doma iz Rodice pri Domžalah, hival je vedno v državi Pennsylvaniji in mislim, da je še tam, ker nisem našel nič o njem že dolgo časa, prosim cenjene rojake ako kdo ve za njegov naslov, da mi ga naznani, ako bo sam šel ta ogled naj se nemudoma prijavim ali pa njegov sin Vincenc, jas sem sestra njegove prve žene in imam važne stvari za poročila, valed tega želim zvedeti za njih naslove. Moj naslov je (Ivana Stifter) omožena Ivana Jenko, P. O. Box 132, Ringo, Kans.

NOVE ZVEZE S STARIM KRAJEM.

POŠILJANJE DENARJA.

Glavno vprašanje pri pošiljanju denarja so zveze s stari kraji, kamor je denar namenjen. Naše nove zveze za pošiljanje denarja v slovenske kraje lažnoma postujejo; o tem smo se prepričali. Pošiljatev se izplačuje v 14 do 24 dneh. Naznanila izvršuje Poštni čekovni urad SHS v Ljubljani. Ta zavod-tako lažnoma postuje, da je nova država nanj lahko ponosna.

Pravljniki dobe poslan denar na svoj dom oziroma na njihovo domačo pošto. To se pravi, da jim ni treba hoditi po denar na to ali ono banko. Denar se jim izplača v pošti svoti, to je, brez vsakega odbita. Vsaka naša pošiljatev je garancirana pošti svoti.

Vse druge naše bančne posle na Jugoslavijo izvršuje Jadranska banka v Ljubljani in za Venecijo Orlato in Jadranska banka v Trstu. Pripomnjeno naj bo, da je Jadranska banka ena izmed največjih bank v Jugoslaviji. Svoje podružnice ima tudi v Kranju, Celju, Mariboru, Belgradu, Zagrebu, Dubrovniku, Kotoru, Metkoviću, Opatiju, Sarajevu, Splitu, Šibeniku, Zadru in na Dunaju.

Kupovana banka točno izplačuje naše čekove (te), katere zaradi varnosti proti izgubi tativni in drugim slučajem, vlasti potnikom priporočamo.

Kar se tiče bančnih in drugih denarno-prometnih svaz s slovenskimi kraji naše trgovine, da imamo naša banka ali firma, pa naj bo to tako velika ali stara, bolj ali manj, kakor jim imamo na.

Naše cene so vedno med najnižjimi. Naročila se izvršujejo na pedeset dnevni kurzi cen.

Pazite na naše cene v posebnem oglašju.

POTOVANJE IZ STAREGA KRAJA.

Do sedaj je ni bila sprejeta nova naselniška postava. Predlog, ki je sprejela poslanska zbornica, bo senat skoro gotovo popolnoma zavrnjal in bo izdal popolnoma nov zakonik našt. Zaradi tega bo nedvomno vse lo več masovno, predno bo sprejeto v Washingtonu razeno. In tudi potem, ko bo nova postava sprejeta, bo vse lo nekaj masovno, predno se prišla ta postava v veljavo. Vse to kaže, da bodo imeli oni rojaki, ki šlo dobili svoje ljudi iz starega kraja, dovolj časa, da to dosežejo. Za vse nadaljna pojasnila pošljite na naš naslov.

Na stotine rojakov je že prišlo iz starega kraja s posredovanjem naše tvrdke, zato tudi vi sami nebi dobro storite, ako tozadevne posle poverite naši tvrdki.

POTOVANJE V STARI KRAJ.

Veliko rojakov se pripravljajo na odhod v stari kraj in sicer eni zaradi slabih dejavskih razmer, drugi zaradi nujnih opravkov, tretji na obisk itd. To ni samo med Slovenci, temveč tudi med drugimi narodnostmi. Vse kaže, da bodo vsi parniki na letoje zopet orenapojeni, valed česar svetujemo onim, ki so namenjati potovati, da ne odlašajo svojega odhoda predolgo, temveč da potujejo vsaj pred majem, oziroma junijem ter se tako izognejo neprijetnemu drenjanju in drugim nepravilnostim, ki so v zvezi z navalom. V mesecu marcu in aprilu so na razpolago še vsi parniki. Kakor je sedaj odločeno, bodo parniki odhajali v sledečem redu:

New York—Tri		13. apr.	Sazonia
15. febr.	San Giusto (Bismark)	5. maja	Aquitania
New York—Havre			
24. febr.	Calabria	15. febr.	Chicago
16. marca	Columbia	16. febr.	Laopoldina
19. marca	Argentina	17. febr.	La France
26. marca	President Wilson	20. febr.	La Savoie
2. apr.	Belvedere	2. marta	La Lorraine
New York—Cherbourg		8. marta	Rochembeau
Franceja		15. marta	La Touraine
26. febr.	Aquitania	17. marta	La France
7. marca	Sazonia	19. marta	Chicago
10. marca	Imperator	26. marta	La Savoie
15. marca	Affonia	2. apr.	La Lorraine
22. marca	Aquitania	13. apr.	Rochembeau
7. apr.	Mauritania	14. apr.	La France
12. apr.	Aquitania	30. apr.	La Lorraine

Pri Jugoslavenskem konsulatju je sedaj odredbe v veljavi, da se mora vsak potnik izkazati s kakor uradno listino, bodisi svetil list, domovinski list, vojaške ali delavske knjižice ali kaj sličnega. Pismo iz starega kraja ne zadostuje. Kdor nima nobene take listine, naj piše na svojo občino po domovinski list.

Za vse nadaljna pojasnila se obrnite na tvrdko:

ZAKRAJEK & CEMARE, 70 — 9th Ave., New York City.

Pegavica na Dunaju.

Dunaj, 7. febr. — Na Dunaju se je pojavilo 32 slučajev pegavice. Šest oseb je že umrlo.

Kabelj, prehlad, hripavost.

so v tem času splošno bolni v letu. Skušajte se jih iznebiti. Hitro zdravjenje lahko prepreči resne posledice.

Severa's Cough Balsam

(toraja Severov pljučni balzam) je bil uporabljen skozi štiri deset let v izjemnim uspehu za zdravljenje hripavosti, ranjenega grla, prehlada, požarjenja in kašlja, ki priča iz zgodbe. Prijeten zdravilec. Odrasli, otroci in celo dojenčki ga lahko vzamajo. Na prodaj po lekarnah. Cena 25c in 50c.

Slovenska Narodna

Ustanovljena 9. aprila 1904.

GLAVNI STAN: 2827-29 SO. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

Podporna Jednota

Iskorp. 17. junija 1917 v državi Illinois.

Ispravevalni odbor.

UPRAVNI ODESEK:

Predsednik: Vincenc Cukhar, podpredsednik: Anton Hrust, Box 150, Cazenovia, Pa., gl. tajnik: Matthew J. Turk, tajnik bolnišnega oddelka: Paul Berger, gl. blagajnik: John Vagrich, sprejemni gl. tajnik: Phil Collins.

POSODNI ODESEK:

John Underwood, predsednik, 408 May St., Springfield, Ill., Martin Zelenkhar, Box 275, Burlington, Ohio, Jos. Radlich, Box 422, Smithton, Pa., Frank Semich, 2800 Prospect Ave., Cleveland, Ohio, John Kravac, 908 First St., La Salle, Ill.

BOLNIŠNI ODESEK:

ODREDNI OKROŽJE: Paul Berger, predsednik, 2827-29 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VERODNO OKROŽJE: Jacob Ambrosi, Box 505, Mead Run, Pa., Anton Radlich, Box 73, Wick Haven, Pa.

ZAPADNO OKROŽJE: Anton Kuler, Box 104, Cross, Kans., za jugovp. Las Kuler, Box 202, Gilbert, Minn., za severovp.

Nadzorni odbor.

Matt Petrovich, predsednik, 19217 Webster St., Collierville, Ohio, Jacob Ambrosi, 418 Pierce St., Evidale, Minn., Peter Berich, 2102 S. Harding Ave., Chicago, Ill.

Tiskovni odbor.

Vincenc Cukhar, John Underwood in Matt Petrovich.

Zdravstveni odbor.

Predsednik: Frank Alai, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.

John Trill, Box 161, Leavenworth, Pa.

John Ovan, 240 Englewood, Detroit, Mich.

Jos. Stok, 1121 E. 99. St., Cleveland, Ohio.

Mary Udrich, 1844 So. Maple Ave., Chicago, Ill.

VERODNI ZDRAVNIK: Dr. F. J. Kane, 6085 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

ODGOVORNI UREDNIK "PROSVETA": John Berich.

POSODNI — Korrespondence v gl. uredništvo, ki deluje v glavnem uradu, se vrši tako: VSA PISMA, ki se nanašajo na posloje gl. uredništva in na vse druge Posodbovalne, ki se nanašajo na posloje gl. uredništva, naj pošljejo na naslov: Posodbovalni S. N. P. J., 2827-29 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VSE KADROVE V ZVEZI S BLAGAJNIŠKIMI POSLOJI se pošljejo na naslov: Blagajništvo S. N. P. J., 2827-29 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

DEJAVNE POSILJATEVJE IN SVETILJE, ki se pošljejo gl. teritorialnim odborom in posiljatev na naslov: Tajništvo S. N. P. J., 2827-29 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VSE KADROVE V ZVEZI S BLAGAJNIŠKIMI POSLOJI se pošljejo na naslov: Blagajništvo S. N. P. J., 2827-29 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vse ostale gl. posiljatevje, v gl. teritorialnem odboru se naj pošljejo M. Petrovich, predsednik bolnišnega oddelka, gl. tajnik in tajnik.

Vsi prijavitelji na gl. posiljatev se naj pošljejo na naslov: John Underwood, 408 May Street, Springfield, Ill.

Vse posiljatevje prvotno uradno gl. posiljatev se naj pošljejo na naslov: Posodbovalni S. N. P. J., 2827-29 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vsi dopisi in drugi spisi, razen tiskovnih, naj pošljejo na naslov: "Prosveta", 2827-29 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

BOLGARSKI KRVNI ČAJ pomaga bolnim.

Zdravniki in lekarnarji priporočajo ta krvni čaj za vsa vrsta krvnih bolezni, jeter, ožilja in krvi. Vsemita ga vsakič takrat, predno ležite v posteljo, da se obnavlja pred in po bolezni in po operaciji. Bolniški krvni čaj se prodaja v lekarnah, ali se pošlje na naš volilni naslov: \$1.15 ali 2 zavetke na \$3.15 ali 3 zavetke na \$5.00. Navedi: J. H. Von Schlicke, President, Marvel Products Company, 8 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa.

KAKO SE UČITI ANGLŠKO.

Vsemita v roke angleško knjigo ali časopis, beležnico (note book) in angleško-slovenski besednjak, ki ga je sestavil dr. Kern. Vseko nemazno bomo po listite v besednjaku, kako se izgovori in kaj pomeni, napisite same besede v beležnico in jih večkrat ponovite. V pet mesecev boste imeli lep zaklad angleških besed, katerih bi ne dali za sto tisoč dolarjev. Jezaški in simski večeri so kot naloga za učenje. Vse slovenske hiše bi morale imeti ta besednjak. Naročite ga na sledeči naslov:

Dr. F. J. KERN, 608 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Cena besednjaku je \$5 a poštni na vrati. Letitam lahko naročite za \$1.25 Zornanove pesni, ki vam bodo ugajale.

NASELJEVANJE V AMERIKO.

Nekateri agentji in takovani ročaji na Ameriko in stari kraj pošiljujejo v listih, da je naseljevanje v Ameriko silvarstvo, kar pa NI KEMICA. Tazadnja zabavna predloga je bila sicer sprejeta v storniji posredovanju, a se ni bila izvršila v enotni. Ako hočete imeti kaj ved po posredovanju, ali pa se sami, si se na posredovanje nikoli ne odzivate, ampak vodi svoje notranje posle odzivate in posredovanje, ter računa emne cene za svoje delo.

ANTON ZBAJNIK

Slovenski javni notar, 103 Beaverhill Bldg., (Marriott hotel) vogal Diamond and Grant Sts., Pittsburgh, Pa.

Ali sveder na domu: 208—2716 St.

PRISELJEVANJE V AMERIKO PREPOVEDANO

Ameriški konzulat v Evropi ne bode imel pravice imenovati evropske aje v Ameriko po 4. marca, 1921. Kdor bo šel iz Evrope v Ameriko, naj si da hitro pri meni naroči po trehrozi listino, kadar da evropa v stari kraj doli dovoljenje od ameriškega konzulata pred 4. marca, 1921.

MATIJA SKENDER,

Javni notar na Ameriko in stari kraj.

2227 Butler Street, Pittsburgh, Pa.

Stihovita in Trsta v New York stani 285-29.

Ali ste izvršili svojo dolžnost?

Ali ste se kaj pomagali vašim trpečim sorodnikom v domovini? Ako ste, tedaj nikar ne pozabite jim to nadalje kaj pomagati.

Ne pozabite,

da pri nas ni bil še nihče prevaran. Naše postrežbo je vedno med najboljšimi. Pri pošiljanju vašega denarja se vedno poslužite naše tvrdke. Vam gotovo ne bode nikdar žal, ker naše cene so najnižje in izplačamo v domovini v najkrajšem času, kar vam tudi dokazamo s potrdilnim podpisom prejemnika.

Prejemamo denar tudi na hranilne vloge in plačamo po 4% obresti.

Prejemamo denar tudi na hranilne vloge. Nalim potnikom prekrbimo vse potrebne listine (pase) na potovanje in vredimo vse BREZPLAČNO.

Vam prekrbimo svoje in starega kraja hitro in gotovo, ter opravljamo vse javne posle in notarska dela.

Za vsako potrebo pridite takoj ali po pišto na:

NEMETH STATE BANK, IVAN NEMETH, predsednik, 18 E. 22nd St., NEW YORK, N. Y., 1907 Second Ave.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopis se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 na pol leta in \$1.25 za tri mesece; Chicago \$6.50 na leto, \$3.25 na pol leta, \$1.55 za tri mesece, in za inozemstvo \$5.00.

Naslov na vas, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benevolent Society.

Owned by the Slovene National Benevolent Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$5.00 per year.

Datum v oglepanju s. pr. (Januar 31-31) poleg valnega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnem potekla naročnina. Posvetite je pravilno, da se vam ne ustavi list.

KOLIKE VAŽNOSTI JE VOLILNA PRAVICA ZA DELAVCE.

V Juniati, Pa., se je odigral dogodek, ki uči delavce, kolike vrednosti je zanje volilna pravica. V mesto je dospel Ben Legere, ki zagovarja načelo, da se delavci organizirajo v eni sami veliki delavski strokovni organizaciji. Govoril je pred delavci pennisylvanske železnice in aretirali so ga, češ, da je kršil mestne odredbe glede shodov na ulici. Preden je Legere prišel v Juniato je govoril v Altooni, Pa. Tudi tukaj so gotovi interesi zahtevali, da se Legere aretira. Župan Rhodes, ki ga je delavstvo izvolilo županom kot svojega kandidata, je odločno odklonil aretacijo. V Juniati je župan pisar v železniških delavnicah, policijski načelnik pa tudi uslužbenec železniške družbe.

V tem slučaju ne gre, če je Legerova teorija o eni sami veliki strokovni delavski organizaciji pravilna ali ne, ker bodo to vprašanje rešili delavci sami v svojih organizacijah in ker se to vprašanje ne tiče nikogar drugega kot delavcev samih. Vsekakor je pa jasno, da je železniška družba imela interese na tem, da Legere ne govori, ker je govoril o sedanjih podjetniški ofenzivi proti delavski strokovni organizaciji. Železniški družbi je bilo na tem, da prepreči, da delavci ne izvedo resnice o podjetniški ofenzivi za razbijanje delavskih strokovnih organizacij. Sama mu ni mogla prepovedati govorjenja in tudi ne shoda, a našla je poslušno orodje v županu, ki je bil izvoljen županom z njeno pomočjo. Ta župan je seveda odredil aretacijo za železniško družbo nepriljetnega govornika. Družba je hotela preprečiti nastop Legera tudi v Altooni, pa ni mogla izvesti svojega načrta, ker tam županuje Rhodes, ki so ga politično organizirani delavci postavili kandidatom in delavci so ga izvolili.

Ustava daje delavstvu volilno pravico. Daje mu torej orodje, s katerim si lahko pomaga, da se razmere spreminjajo, če delavstvo sodi, da so za delavstvo škodljive. Delavstvo ima moč, da povsod izvoli v postavodajne zbornice in javnim funkcionarjem moče, ki jih je samo postavilo kandidatom in o katerih je prepričano, da se bodo strogo ravnali po ustavi, veljavnih postavah in programu, ki ga je izdelalo politično organizirano delavstvo.

Delavstvo si lahko pomaga, ako si hoče. Njegovo orodje je splošna direktna, tajna in enaka volilna pravica. V Združenih državah odločuje ljudstvo, ki izvoli svoje zastopnike, da delajo zanj postavbe. Iz tega razloga je važno, da vsak tujezemski delavec stremi za tem, da kmalu postane ameriški državljani in se seznani z napravami, ustavo in uredbami države, v kateri si služi z delom svoj vsakdanji kruh. Tisto večno preseljevanje iz starega kraja v Ameriko in iz Amerike zopet v stari kraj, pa zopet nazaj itd., je velika nezmisel, velika potrata delavčevega zasluga in velika škoda za delavstvo samo, ker tak delavec ne more biti nikjer politično aktiven, ki se vedno seli iz starega kraja v Ameriko, zopet nazaj, vedno semintje dokler ne zatise svojih trudnih oči za večno.

TAKO JE PRAVI

Ognjegasna in policijska komisija v Milwaukee ni dala oblastvenega dovoljenja trem privatnim detektivskim agencijam, da smejo izvrševati svoj posel v mestu. Agencije so se hitro zatele na sodišče in prosile za sodnijsko prepoved, ki naj prepove ognjegasni in policijski komisiji, da nima pravice posegati v njih posle. Afera je šla od instance do instance, dokler ni najvišje državno sodišče razsodilo v prilog mestu in proti privatnim detektivskim agencijam.

Privatne detektivske agencije niso ob času delavske stavke ali izpora drugega kot posredovalnice za stavkokaze. V takih agencijah nabirajo kompanijske privatne stražnike in stavkokaze, navadno ljudi iz najnižjih sloveskih nižin. Če bi ne bilo takih agencij, bi marsikatera delavska stavka končala z zmago za delavce, v kateri so bili delavci zaradi nasilnosti poraženi, ki so jo izvajali najeti kompanijski stražniki in stavkokazi.

Vsako mesto ravna pravilno, če prepove privatnim detektivskim agencijam izvajati svoj posel v mestu, ko ima mesto vendar svojo policijo, da skrbi za red in mir.

PROSVETA

Težak je vsak začetek, a trdna volja premaga vse ovire.

Če bi volje in dela ne bilo, bi bil razvoj človeške družbe še v povojih.

Kdor ne dela za ljudsko izobrazbo, ne bo nikdar svoboden.

Vsa dela, ki se ga loti človek pripravi, je zanj težko in naporno. Skušnje v delu se nima, a človek, ki ima voljo do dela, se loti dela in ga izvede, kot si je napravil načrt. Pa tudi kasneje, ko je človek že vajen dela, si napravi načrt, da to delo izvrši sistematično, ker je pri delu zagotovljen uspeh, če se delo vrši po zasnovanem načrtu.

Tekma za pridobivanje naročnikov na Prosveto je tudi delo, naporno in težko delo. Brat ali sestra, ki se udeleži tekme, naleti pri tekmovalnem delu na razne ovire in težkoče, ki jih pa premaga, če dela sistematično, a premislekom in trdno voljo. Ti bratje in sestre morajo pri nabiranju naročnikov poslušati vsaki najrazličnejše izgovore in ugovore, na katere pa prav lahko odgovore, ako so pripravljeni nanje. Posebno pot agitatorja za delavski list je posuta s trnjem in marljiv nabiralec naročnikov na delavski list vsaki naleti tam na izgovore, kjer jih je najmanj pričakoval.

Če bi bili vsi delavci in farmarji prešinjani z duhom, da delajo lahko za boljše in svitlo bodočnost zatiranih, tlačanih in izkoriščanih, če imajo močno čustvo, ki je ljudska lastnina, tedaj bi bila agitacija za delavske liste igrača. In ker te zavesti ni, ker se mora ta zavest šele ustvariti s pomočjo delavskega čustva, je agitacija za delavske liste izredno težka reč. Kadar je delavski list pridobil nekaj naročnikov in če je kasneje naročnike še pomnožil, tedaj je agitacija zanj že nekoliko olajšana. Delavski list se je razširil med ljudstvom, ljudska masa ga je pričela spoznavati. Skratka: Med onimi, ki trpe in garajo, katerih življenje poteka enakomerno med brončnimi stroji in tovarnah, v zatohlem in strupenem zraku in pri težkem delu v rudnikih in toplicah, pri nevarnem transportnem delu ali težkem delu na kmetiji v vednih akrobah, kaj prinese prihodnji dan, so pričeli spoznavati svojega bojovníka in glas o njem se je razširil med trpečimi brati in sestrami. Led je torej prebit in agitacija je olajšana. Ko pride prihodnji agitator naokoli za delavski list, najde poslušna ušesa in lažje mu je opravljati svoje težko in požrešno delo.

Prosveta je delavski list in lastnina ljudstva, organiziranega v Slovenski narodni podporni jednote. Zaradi tega velja za Prosveto, kar je določeno za druge liste. Za Prosveto ni nobene izjeme! Prva agitacija zanj je bila najtežja! S tem pa ni rešeno, da je zdaj igrača in da bratje in sestre, ki so se prijavili in se še prijavijo za tekmo, ne naletijo na ovire in težkoče pri agitaciji znanjo. Ovire bodo pri agitaciji šele takrat olajšane, kadar bo pretežna večina jugoslovanskega ljudstva nanjo naročena, odstranjena pa takrat, kadar jo bo vse ljudstvo čitalo z zanimanjem in pomagalo napraviti iz nje neranjliji ščit za ljudsko obrambo in ljudske pravice.

Trdna volja poizkušalnih bratov in sester odstranjuje te ovire z vsakim dnem. Vsak nov naročnik, ki ga pridobimo naši bratje in sestre na Prosveto, pomeni, da je manj ovir, da pot postaja vedno bolj gladka in ledina je bolj razorana in posejana z dobrim semenom, ki bo rodilo nekega dne najlepši sad — zmago pravice nad krivico.

Ni lahko doseči cilja, ki ga zagovarjajo delavski listi. Pot vodi ob nevarnostih, preganjanju, trpljenju in beda spremljajo vsaki tiste, ki gredo po tej poti nevezdržema naprej. Zaničujejo jih vsaki njih najožji svojci, ker se niso spregledali in so ukovani v duševne sponke od onih, katerim je na tem leželo, da pravica nikdar ne zmaga nad krivico. Ali po tej poti so hodili naši predniki, po tej poti hodimo danes, po tej poti bodo hodili naši nasledniki, dokler ne bo dosežen cilj.

Pot do cilja je pa z vsakim dnem krajša in manj ovir se pojavlja na nji v sorazmerju z naraščajočo zavedenostjo med ljudstvom, da mora končno krivica podleči pravici. In da se to spoznanje vedno bolj širi in prodira v čimdalje širše ljudske kroge, gre zasluga tistim neuklonjenim in neutrudljivim borecem, ki širijo delavski tisk med ljudstvom.

Ti boreci se zavedajo, če ne delajo za ljudsko izobrazbo, da ne bo svoboda nikdar izvojevana za ljudstvo, še toliko manj bo pa zmaga pravice nad krivico.

BRATJE IN SESTRE SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE!

Ako se še niste prijavili za tekmo pri nabiranju naročnikov na Prosveto pri upravitelju lista, prigrisite se še ta teden. Vstopite v armado borecev, ki delajo za duševno preobnovo ljudstva. Pomislite, da poleg delavskega časopisa opravljajo izobraževalno delo tudi dobre knjige. Eksekutivni odbor Slovenske narodne podporne jednote je to vpošteval. Za nagrado dobi vsak tekmovalec eno dobro slovensko knjigo, če pri dobi najmanj tri nove polletne naročnike na Prosveto. Dve knjigi dobi poleg druge nagrade tudi vsak nadaljni tekmovalec, ki pridobi več kot pet novih polletnih naročnikov.

Ako se prijavite par sto tekmovalcev, ki dosežejo saj najmanjši uspeh, kar se po določbah za

tekmo smatra za uspeh, tedaj pojde med ljudstvo nekaj stotin dobrih knjig, ki bodo prav saneljivo z zanimanjem čitane od ljudstva, ker jih bodo tekmovalci posodili svojim ožjim znancem in prijateljem, tako da bodo romale iz rok v roke. S tem bo opravljenega precej izobraževalnega dela med ljudstvom.

Bratje in sestre Slovenske narodne podporne jednote! Ne pozabite, da je Prosveta naša lastnina, vaš list. Ako agitirate za Prosveto, delate za svoj list in za svojo podporno organizacijo. Doprinešeni so bili neovrgljivi dokazi, da je Prosveta precej pripomogla, da se je Slovenska narodna podpora jednota razvila do te gospodarske moči in do tako številnega članstva. Prosveta je prišla v kraje, kjer je bil naseljen po en sam član Slovenske narodne podporne jednote. Ko so drugi rojaki čitali vaš list, se niso pričeli zanimati le za Prosveto, ampak še toliko bolj za podporno organizacijo, ki izdaja tak list. In tako so se ustanovila nova društva Slovenske narodne podporne jednote, tako se je množilo njeno članstvo. Z naraščajočim članstvom se je tudi večala gospodarska moč naše podporne organizacije, tako da je nazadnje zavzela eno vodilnih mest med jugoslovanskimi podpornimi organizacijami v Ameriki.

V vsaki naselbini, tudi majhni, je lahko pridobiti nekaj novih naročnikov, ako se agitacija za nabiranje naročnikov na Prosveto izvede od hiše do hiše.

Bratje in sestre S. N. P. J! Prigrisite se najprvo za tekmo pri upravitelstvu Prosvete. Ko ste to storili, se dogovorite z onimi, ki so se prijavili v vaši naselbini tudi za tekmo, nakar obiščite vse jugoslovane v naselbini, o katerih ste prepričani, da se niso naročili na Prosveto, dokler niste obiskali vsake jugoslovanske hiše. Če je naselbina majhna in se je en sam prijavi za tekmo, lahko to agitacijo opravite sam od hiše do hiše. Na tej agitaciji se boste tudi prepričali, kdo je nasproten Slovenski narodni podporni jednoti, kdo nemara iz sovraštva do delavskega delavskega lista v svojo hišo. Tako spoznate položaj v naselbini, obenem pa tudi ljudi, ki se "čutiljo" za velike prijatelje delavskega, v aret so pa njegovi največji nasprotniki.

Dandaj so se prijavili tekmovalci iz pet in dvajset naselbin in devet držav. Začetek je dober, ako preudarimo, da je obvestilo o tekmi komaj doseglo brate in sestre in da so imeli prav malo časa za premotenje položaja v naselbini. Ostati pa ne smemo samo pri dobrem začetku, ampak akcija za nabiranje naročnikov na Prosveto se mora razviti, da bo uspeh. Toda kako?

DRUŠTVOM SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE!

Društva Slovenske narodne podporne jednote naj razpravljajo na svojih sejah o tekmi za nabiranje naročnikov na Prosveto. V upravitelju je povedano, da 21. točka dnevnega reda tvori točka "Nazno". To je pobiranje naročnikov in druge društvene in jednotine stvari. Ko pride ta točka na dnevni red, se lahko razpravi o tekmi za nabiranje naročnikov. Društvo lahko da tekmovalcem direktivo, po kateri je upati, da bo tekma uspeh v naselbini. Člani lahko razpravljajo o razdeljenem tekmovalnem delu, če je naselbina velika ali pa razstreljena, da je težko enemu tekmovalcu doseči jugoslovansko ljudstvo, ki se ni naročeno na Prosveto. Če se razvija debata o tekmi, bodo bratje in sestre na seji gotovo prišli s nasveti, kako se naj izvrši tekma, da bo imela uspeh v naselbini. Slušali se bodo praktični nasveti in prav zanesljivo se bodo upoštevali tisti nasveti, ki so najbolj praktični in od katerih je pričakovati, da prinesejo uspeh, kakršnega društvo želi in hoče imeti, ker se zaveda, da čimbolj se bodo množili naročniki na Prosveto, toliko bolj bo tudi naraščalo članstvo Slovenske narodne podporne jednote.

Od inicijative društev S. N. P. J., ki jo podvzamejo, bo odvisen največ uspeh tekme.

Vsako društvo naj spodbuja na sejah, da se iz njegove srede prijavijo čim največ tekmovalcev, kajti brez nagrade ne bo ostal noben tekmovalec, ki se ne bo toliko potrudil, da dobi saj tri nove polletne naročnike. Eksekutivni odbor S. N. P. J. je izvršil ta zaključek, da bodo nagradjeni tudi tisti, ki izvrše manjše delo pri tekmi, kajti tudi majhno delo je poleg velikega dela potrebno, da je vse delo skupaj velik uspeh.

Bratje in sestre Slovenske narodne podporne jednote! Na delo za svoj list in svojo podporno organizacijo! Med nami naj ne bo mladenštev. Kdor se noče udeležiti direktno tekme, naj pomaga svojemu bratu ali sestri do večje nagrade v tekmi s tem, da mu pomaga orati ledino, kjer je tako oranje potrebno. Prigovarja naj svojimi ožjim znancem in prijateljem, ki še niso naročniki na Prosveto, da se nanjo naroče pri bratu ali sestri, ki se udeleži tekme. Če bomo vsi delali sklopo in trdno za svoj cilj in spojinjali svojo nalogo, ne bo tudi izostal uspeh!

METEORITI.

V Arkansasu je uvedena smrt na kazen za bančne roparje.

Katere bančne roparje? Za tiste, ki ropajo banko, ali za bankirje, ki oropajo vlagatelje? Ali za oboje? — Vsekakor je samo za prve. Bančni ropar, ki vzame rečimo par tisoč dolarjev, bo obsojen. Roparski bankir, ki oropa vlagatelje rečimo za par milijonov dolarjev, pa pojde v zapor za tri leta in po enem letu bo izpuščen zaradi "slabega zdravja". (Prosimo, zadnje se je že zgodilo.)

Banko so srčna kri kapitalističnega monstuma. Kdor se dotakne te srčne krvi, ga čakajo večala ali električni stol. Gorje pa ljudem, ki se dotaknejo monstuma, kateri sesa srčno kri ljudstva!

V državi Tennessee so sprejeli zakon, ki propoveduje kaditi cigarete. Kaznovan ne bo samo prodajalec, temveč vsakdo, ki jih kadil.

Republikanska zmaga!

V Clevelandu je zgorela neka orožarna in takej so bili obdolženi "rdečkarji". V Osceoli, Arkansas, je zgorel zamorec, privezan k stebri in obložen s poleni ter polit s petrolejem, toda — čudno! — rdečkarji še niso obdolženi. Mogoče zato ne, ker ve vsa Amerika, da je Arkansas stoprocentno demokratičen!

Kazimir: Kaj meniš, ali imajo socialisti kaj vere ali je nimajo?

Gazimir: Ne vem. Pogled v Vodniškovo "Lubanske novice od vsega svojca", morda bo tam kaj materiala za to vprašanje. Sicer pa — kaj bi to? Ali ima ameriška ustava kajvere?

Demokracija je tiste vrste roba, ki jo dobiš na obruke, ako boš priden. Janesek, priden — tudi takrat, kadar ne spi!

Okrogel: Kaj pa iščeš pri belem dnevu z lučjo, strašilo staro? Dijogen: Iščem in gledam, glede na to, da je mednarodna armada v Vilni in slovenska banka v Clevelandu.

Kazimir: Ko obdelamo vero socialistov, ali bi ne bilo potrebno, da pogledamo, če ima liga narodov dušo?

Gazimir: Dobro, ampak počakaj da dobimo najnovejši "Novi čas" iz Ljubljane.

"Chicago American" javlja s velikimi črkami, da se je poboljšal neki bivši vojak. Opustil je užitje narkotičnega strupa in poslal zadnje dozo uredništvu. — Ne, sdač vemo, od kod zajemlje uredništvo tega lista svoje duhovite ideje.

O kje so dnevi velikega dolarja, debela leta polnih mix in sodov?

O kje so dnevi polnega pehara? Še angelj sam v nebesih tož: Denarja ni, o Bog denarja!

Kazimir: Kaj pravš, ali ni avtomobil nesreča za vero?

Gazimir: Seveda je — če kupiš starega in potem polješ "mersechino" svojemu lajtnantu v South Chicago.

Jaz ne — ti si!

V Avstriji bo revolucija. Zakaj bo revolucija? Zato ker je v veliki bedi. Zakaj je v bedi? Ker nima premoga. Zakaj nima premoga? Ker ga ne da Čehoslovakija. Zakaj ga ne da Čehoslovakija? Ker ne dobi dovolj premoga iz Sloveje. Zakaj ne dobi premoga iz Sloveje? Ker ga ne da Poljska. Zakaj ga ne da Poljska? Ker ne dobi dovolj premoga iz Nemčije. Zakaj ne dobi dovolj premoga iz Nemčije? Ker Nemčija pošilja premog v Francijo. Zakaj pošilja Nemčija premog v Francijo? Zato ker francoski rovi poživajo. Zakaj francoski rovi poživajo? Ker francoski kapitalisti ne dajo rudarjem takšne plače, da bi pošteno živeli. Zakaj ne dajo? Zato ker dobivajo premog iz Nemčije in dalje zato, ker so obsojeni, da izstavijo francosko, nemško, poljsko, čehoslovansko in avstrijsko delavstvo na revolucijo!

Idoli s vero v preroke! Napovedali so nam smeg in revolucijo v San Salvadorju, pa ni nič.

K. T. B.

Nabirajte naročnike na Prosveto!

Milan Fugelj:

Puder.

(Dalje.)

Odpeljali so se na velikoponošne počitnice. Pripetilo se je, da se je vrnil Obadnik dan kasneje nego njegovi trije tovariši. Čakali so ga na postaji in za pozdrav mu je povedal Viktor:

— Gredi je rekla, da bi bila srečna, če bi jo imel ti vsaj na pol toliko rad, kakor ima ona tebe.

O sladka, o veselo pretrpetljiva novica! Obadnik poblede, Obadnik pordeči, pri sebi mu širijo, a v glavi mu nekaj šipi, kakor bi vrelo po možganih mlačno vino. Ona... o vsi bogovi, ki so si jih kdaj izmislili ljudje! Njegova je, njegova je... in samozavest raste. Osvojil je njeno srce z izrednim, odredljivim postopanjem. Izkazalo se je, da je njegova metoda najboljša. Dobil jo je.

Šli so v kavarno. Pozdravili so jo pri kasi in stopili v separe. Obadnik je prošil tovariše, naj se razgube in ga puste z njo za nekaj časa samoga. Odšli so drug za drugim in prišla je Gredi. Sedla je tik njega, na stol, prekrizala roke na prsih in naslonila glavo na steno. Gledala je v strop — mirna, blede, sanjava.

Po Obadniku je kipeła kri. Vedel je, da lahko reče besedo in odgovor bo pravi. In izpregovoril je:

— Dekle, rad te imam!

Z obema rokama je segel po njej in jo privlekl sebi. Lovil je njena usta, a umikala se je in branila. Zdal jih je ujel, zdaj je pritisnil nanje svoje. O divna slast minute beže! In po dolgem poljubu se je oglašil hrupavo:

— In ti? Ali me imaš rada?

Odgovorila je turobno in kratko:

— Pa da!

Vstala je in odšla. Tovarši so se vrnili in Franci je dejal:

— Sedel sem v kavarni in držal Obzor narobe.

Viktor in Peter sta hodila po dvorišču. Čestitali so vai trije Obadniku, ki je veselo razdejal ušval svojo mlado srečo. In spomnili so se Jožeta, katerega je treba o dogodoku obvestiti.

Ta Jože je šel po postavi klop, po srečo pa jagnje. Služboval je kot poslovodja v večjem parnem mlinu zahaj mesta. Ljubil je črno obleko a posebno širokimi hlačami. Pod pravilnim nosom je imel male brčice, spodnja ustnica je bila močno izpodkrožena, zobje rumenkasti, ploščati in močni. O očeh mu je bil nekoč natvezel, da so posebno lep, ker se tako modre kakor pomladansko nebo. Še lepše pa bi bile, če bi bile večje. Zaradi tega ob slovesu, elasti kadar se je poseljal od doma, čudno debelo pogledoval, kakor bi se hotel krenuti. Njegove roke so bile toliko, da so škali njegovi prijatelji študentje zamaj omenjenih rokavice po prodajalnih celoga mesta, a jih niso našli. Po srečo pa je bil blag in plemenit človek. Prijatelju bi bil dal vse, kar je imel. Tovariki so mu rekli "oblak", to pa zaradi tega, ker je prišel ponje zvečer, ogrnjen v ogromen povrtnik, ki mu je segal globoko dole do gležnjev. V širokih hlačah, v prostranem povrtniku, v katerega se je lovila sapa, in širokem klobuku je res vihal po trotuarju kakor črn oblak.

Že prihodnji večer so mu predstavili Greto. Sedeli so z njim v separeju in pili bakersko vodico, najboljšo vino bližnjih krajev. Ta večer, ko so imeli Jože na eredi, je vladalo med njimi drugo življenje nego sicer, ko so pili tihi in ponižni vsak svojo stekleničko slabega obmorskega piva. Govorili so na glas, smejali se "homerško" in peli narodne pesmi. Gredi je bila Joži všeč. Ko je ni bilo poleg, je pripomnil, da se mu zdi znana, a da se ne more spomniti odkod. Izgovoril si je pri Obadniku pravico, da sme poljubljati zdaj in kasneje njeno roko. In čez dan jima je ponudil svojo mesečno sobo. Kako popoldne se lahko v njej snideta.

In tako je pričela evstvi nežna ljubezen. Ko je sedel Obadnik včasih v sobi tik okna in se učil, mu je naskrat udaril na uho mili in znani glas:

— Božidar!

Dvignil se je, pogledal na cesto in videl smehljaj Grete, ki je šla zologlavo nekam dalje. Kako je znala prijeti krilo, da je padlo po doljnem životu in nogah a tako graciozno, kakršno se ni nikoli videl! In ta njena nežna in viliška vitkost, njeni kostanjevi

lasje, njena blede lica, kako ga je to mamilo, opajalo navduševalo!

Nekoč zvečer, ko je ždel nad knjigami, mu je prinesla umazana kavarniška dekla, v beli kurti belo vizitnico, kjer je pisala Gredi: Solnce moje! Prišli skozi kavarno, da te pozdravim vsaj z očmi! Tvoja, Tvoja...

Po prvem sestanku, ki sta ga imela v sobi Jože, je bil Obadnik še omamljenjši. V šoli, na izprehodih in doma se mu je nepretrgoma zdelo, da plava okoli njega njen vonj. On je zavil vanj kakor v nevidno nebeško meglo, stikano iz tvojih tančic, ki so jih napredle aršene zvezde njegove ljubozni. Ta ljubezen je bila nežna, nesebična in nepregrešna. Mikalo ga je, da bi svojo ljubljeno le negoval, le pestoval, le božal in objemal ali klečal pred njo, skrivaj svoj obraz v njenem naročju in poljubljati njene roke. In ko je govoril z Jožo po prvem sestanku z njo, je dejal zmagovalno:

— Ona je nedolžna!

— Bož! se je krehotal Jože. Za modrega sem te imel, če boš pa tako govoril, boš kmalu ob ves kredit. Kako pa veš?

In Obadnik je ponovil in zavil tel kazalec po zraku.

— Nedolžna je. Vem pa tako! Daj mi častno besedo, da molčiš kakor grob!

— Evo ti roke!

Obadnik je polglasno povedal: Vprašala je: Ti, kako pa dobiš ta mož in žena otroke? Bilo pa je je pri tem strašno smat. Legla je na obraz na tvojo posteljo, še v tilnik je zardela in tiščala dlani na lica. Komaj sem jo zopet spravil po konci. Javno je, da je nedolžna, ali ne?

Jože se je krehotal na ves glas in tolkel Obadnika po rami.

— Ti, Božidar, je hlastal vmes, znaš že nekaj latinsko in grško se učiš, bereš modre moše, ženska te pa tako potegne, da si še bolj rumen in zelen kakor otrok. Saj tega nihče ne reče, da bi bila Greta zoprna, ampak vsak vendar ve, da je ona.

Tu je izgovoril Jože prvič tisto strašno besedo, ki je pretresla Obadnika moze in mu odjedla celo noč spanja. Naskrat mu je bilo, kakor bi ga zgrabila surova roka in ga vrgla v trdnje ceste v vrtnice brez dna. Mislil je dolgo sam, vso noč je prečeščeval, sajtraj je budil prijatelje in se z njimi posvetoval. In eroden, presrečen je bil, da je alihel od njih isto, kar je bil odredil sam in kar je tako iskreno želel slišati še od drugega. To namreč, da bi bila ona... je brez podlage. On še pozna take ženske, tovariši jih tudi poznajo, ali med takimi in njo ni primere. Tega, kar najdeš tukaj, ne najdeš tam, in narobe. Tudi gnile klice ne izlediš, tudi ne trohice, ki bi ti zbudila sum. Ona je tiha, turobna ljubica. Sama ljubi in trpi pri tem. Njeno srce je polno od ljubavi in krvavi nepretrgoma v tajnih bolečinah. Gredi je vzvišeno dekle, njo je treba dvigniti iz teh tal, spraviti jo moram v druge razmere.

In tako je pričel Obadnik premišljati o tem, da bi zapustila Gredi kavarno in se vdinjala v kako prodajalno. Najprimernejše so se mu zdelo modne trgovine za žensko manufakuro. In med tem je obhaloval ker, če ni samostojen, ker nima službe, nima mesečne plače. Kako bi rešil vso stvar z eno odločno potezo! In hodeč po sobi je zavzdignil roko in zaklical predse:

— Vzel bi jo za ženo!

(Dalje prihodnje sredo.)

BIVŠI DETEKTIV OBSOJEN NA VEŠALA.

Belleville, Ill. — Patrick J. Manley, lastnik pivnice neopojnih pijač in bivši detektiv, je bil spoznan krivim umora in obsojen na vešalo. Ustrelil je Herbert Hogana iz Mount Vernon dne 20. novembra m. l.

PROLETAREC

je slovensko glasilo socialistične stranke v Ameriki. Vsak delavec in rojak, ki se zanima za socializem, bi ga moral redno čitati

prave slike socializma.

Naročnina znaša \$2.50 na leto. \$1.50 na pol leta.

Naslov: PROLETAREC, 2639 W. 26th St., CHICAGO, ILLINOIS.

Knjige! Knjige!

Leposlovno-znanstvena knjižnica Slovenske narodne podpornice (Književna matica) je pravkar izdala prvi dve knjigi: "Zajedalci". Spisal Ivan Molek. Socialna povest iz življenja slovenskih delavcev v Ameriki, ki prikazuje težke posledice suspendiranega zakona in mazaškega zdravljenja spolnih bolezni. Resnična slika gnilih družabnih razmer. — Knjiga je trdo vezana v fine platnice, ima 304 strani in stane s poštnino vred \$1.75.

"Zakon biogenesije". Spisal J. Howard Moore, prevel J. M. Poljudna znanstvena razprava o razvoju živali in človeka in ponavljanju fizičnega in duševnega razvoja pri alehernem posamezniku. Ta knjiga je ključ do mnogih tajnosti in pojasnjuje razne instinkte, ki jih vidimo vsak dan pri otrocih. Knjiga ima 12 slik, je trdo vezana, šteje 86 strani in stane s poštnino vred \$1.50.

Kdor naroči obeh obo gornji knjigi, ju dobi za tri dolarje poštnine presto. — Z naročbo je poslati denar po Money Orderu, čeku ali v gotovini v registriranem pismu.

Kdor ljubi dobro, podučno žtivo, naj takoj naroči obe knjigi in ne bo mu žal.

Vsa naročila prejema tajnik Leposlovno-znanstvene knjižnice S. N. P. J.:

Frank Aleš,
2124 So. Crawford Ave.
(Adv.) Chicago, Ill.

NAD 65 LET V RABI-ZA GOJENJE OTROK.

Nad 25.000 mater je pisalo na Borden družbo o čudovitih uspehih šestdesetih letih gojenja otrok s Borden's Eagle Brand Condensed Milk. Ako val otrok ni v dobrem stanju, tedaj poskusite Eagle Brand pri njem.

V kanajski ladaji Heta je celotno pravo otroško hrano. Odrasli in kupci in ga pošljite na The Borden Company, na kar bodo praeli sestanek vaa navodila kako hraniti otroka s Eagle Brand's knjižico v kaset otrokom. — (Adv.) Feb. 8.

NAPREDEK.

"Prosveta" piše za blagostanje ljudstva. Ako se strinjaš z njenimi idejami, podpiraj trgovce, ki oglašajo v Prosveti. — V zalogi imam vse blago za vsakdanje potreščine po zmerni ceni.

ANTON ZBOENIK,
Hermine, Pa.

POZOR ROJAKI!

S tem naznanjam vsem rojakom, da naj nikar ničesar ne zapuajo ali posodijo moji soprogi Agnes Marinčič, rojena Agnes Besal, doma iz Toplice na Dolenjskem. Kdor ji kaj zaupa, naj bo sam odgovoren. Ona je prodala svoj delež iz farne in je odšla prvega decembra 1920. Sedaj se nahaja nekje v Chicago. John Marinčič, P. O. box 40, Willard, Wis.

PATENTI.

Pišite po mojo knjigo s posajsnili o patentih in iznajdbah, katere se vam polije ZASTONJ na vao željo.

IZNAJDITELJI

in drugi, naročite si to knjigo. Ima A. M. Wilson je poznano že nad 80 let in vsaka stvar, ki jo nameravate patentirati, se sprejme pri nas z vso pažnjo. Pošljite nam model ali obris vaše iznajdbe v pregled.

Pišite še danes po to slovensko knjigo na sledeči naslov:

A. M. WILSON, Inc.,
Registered Patent Attorneys,
112 Victor Bldg., Washington, D.C.

PRAVE LUBASOVE HARMONIKE bom zopet dobil iz starega kraja. Popravljam, kupujem in prodajam tudi stare že rabljene harmonike, kateregakoli izdelka.

ALOIS SKULJ,
323 Epsilon Place,
Brooklyn, N. Y.

Finančno poročilo

"AURORA COOPERATIVE MERCANTILE" DRUŽBE, DEC. 31, 1920.

Te je finančno poročilo VEŠČAKA v Aurori, Minn. dne 22. jan. 1921.

Cenjeni:

Na zahteve vašega nadzornega odbora, sem spodaj podpisani natančno pregledal vse vaše knjige in račune vseh dohodkov in izdatkov kakor tudi splošne vrednosti vaše družbe in sicer za poslovno leto od prvega julija in do konca dec. 31, 1920.

Knjige izkazujejo čistega prebitka \$1142,42, katere svota je večja od prvih šestih mesecev, nadalje izkazuje splošni inventar (proračun) vašega blaga v zalogi za \$2688,73 manj kot prvih šest ozioroma prve polovice leta.

Knjigovodstvo kot je razvidno je pravilno in po mojem najboljšem prepričanju je bilo vse poslovanje zadnjih šest mesecev pošteno in pravilno.

Vaš zvesti

E. A. Drews, Auditor.

Splošna vrednost in dohodki.

Gotovina na roki	\$ 701.70
gotovina na banki	125.46
splošni dohodki v letu	10.072.76
vrednost blaga na roki	9.540.05
dohodki na poslopu	24.40
razsvetljava in voda od najemnikov	14.40
naprej plačana zavarovalnina	66.04
uradne potreščine	31.38
nerošeno	10.00
dohodki od kleti	4.296.61
oprava in pohištvo	3.418.22
konji in vozovi	4.163.14
prodajalniško poslopuje	6.500.00
Skladišče	478.04

Skupna vrednost \$ 39.442.20

DOBIČEK IN IZGUBA.

Čisti napredek (dobitek).

Dohodki poslopuje	\$ 324.80
odbitki	423.85
dohodki obresti	1.00
obresti na banki	15.38
plačani stari dolgovi	52.91
vrednost blaga v zalogi	\$ 11.267.02
Skupaj	\$ 12.084.96

Splošna vrednost in obveznosti.

Neplačani računi	\$ 4.373.26
dolg na obveznicah	12.220.00
dolg na plačah	6.67
dolg za razsvetljava in vodo	37.00
obresti na obveznicah	485.42
obresti od glavnice	629.21
rezervni sklad za voznisko opravo	3.306.48
rezervni sklad za znižano vrednost	
oprave in pohištva	1.083.76
rezervni sklad za skladišče	221.27
rezervni sklad znižane vrednosti poslopuje	975.00
glavnica	7.700.00
neplačane dividende (deleži prebitka)	4.670.45
rezervni prebitok	2.591.26
Čisti dobiček 31. dec. 1920	1.142.42

Skupaj \$ 39.442.20

IZDATKI IN IZGUBA.

Odbitki za slabe plačnike	\$ 386.17
izdatki za pregledovanje knjig	75.00
državni davki	19.55
znišana vrednost na vozovih in konjih	416.31
znišana vrednost oprave in pohištva	170.91
znišana vrednost skladišča	47.80
znišana vrednost prod. poslopuje	325.00
splošni izdatki	225.49
izdatki vadrževanje hleva	506.63
tovorni in ekspresni stroški	1.175.36
zavarovalnina	312.91
obresti za glavnico	335.96
razni davki	170.15
razsvetljava in voda	82.70
uradne potreščine	23.77
najemnina	360.09
plače uradnikov in drugih uslužbencev	6.115.84
čisti prebitok 31. dec. 1920 za 6 mesecev	1.142.42
Skupaj	\$ 12.084.96

Skupaj \$ 12.084.96

FARME NAPRODAJ!

Naznaniti želim vsem rojakom izom Amerike, da se bom preselil iz East Worcesterja, New York, v Cleveland, Ohio, na naslov: JOHN SULICK, FARM AGENCY, 6315 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

To je v prostorih Slovenskega stavbinkega in posojilnega društva.

Preselil se bom dne 15. februarja 1921. Z dnem prvega marca bom izdal nove cenike za kmetije. Kdor rojakov želi imeti cenik, naj piše ponj na gori omenjeni naslov v Cleveland, Ohio. Kmetije bom prodajal v raznih državah; imel bom pomočnike, ki bodo iskali kmetije in jih raskamovali kupcem. Prepričano bom vrejal jaz sam; dajal bom vaa valna pojasnila in nasvete, podrobnosti o kmetijah bodo pa dajali moji zastopniki, vsak za svoje okolieo. Slovenci, ki lastujete farme v državi Ohio in sicer v okrajih Ashtabula, Erie, Portage, Lorain in Medina, vas prosim, ako, ako katerega veselji vstati zastopništvo in mi pomagati pri prodaji in nabiranju kmetij, naj se prigradi. Višje kolske izobrazbe za to delo ne potrebuje nihče, samo poštenost in nekoliko zmožnosti v angleščini. Sistem bom imel take vpeljan, da bo aleherni rojak lahko opravil to, kar se bo od njega zahtevalo. Prepričano bom imel sam v svoji oskrbi. Kdor se mi zgodi do 15. feb. t. l. ga potem osebno obiščem. Rojaki naj nikar ne mislijo, da bo pri tem kakšna goljufija, ne nikakor ne! Tiste procente, ki jih dobil agent, je navadno kupcu itak vaeeno, ako jih upravi agent sam ali pa če jih razdeli med več zastopnike. Na ta način bodo imeli Slovenci priliko kupovati kmetije v krajih, kjer njim bo naj bolj ugajalo in upam, da valed tega ne bo nobenega nepotrebnega ugovaranja.

Rojaki, moj namen ni nikogar vabiti na limanice, tega mi do danes še nemore nihče dokazati in skrbel bom tudi nadalje, da se ne bo nobenemu godila krivica. Za sedaj namanjam, da me bo zastopal za okolieo East Worcester, N. Y. Anton Paulin, R. D. 1, East Worcester, N. Y. Za okolieo Elk Creek, Anton Tome, Gen. Delivery, Elk Cree, N. Y. Za okolieo Fly Creek in Cooperstown, pa August Koneher, R. D. 3, Cooperstown, N. Y. Vsi trije so ponestniki, inajo kmetije in so poštini in upam, da bodo postregli rojakom po svojih najboljših močeh. Zastopnike za državo Ohio bom pa objavil pozneje ali pa v ceniku.

S tem se tudi poslavljam od vas, cenjeni mi prijatelji in rojaki v East Worcester, N. Y. Iskreno se vam zahvaljujem za vao naklonjenost, ki ste mi jo izkazali za časa mojega bivanja v tej okoliei. Pred odhodom vam obljubljam, da vam bom vedno še naprej na raspolago. Kadarkoli bodele potrebovati kakšna pojasnila ali moje pomoči, se obrnite do mene in bodite tudi prepričani, da bom storil vse drage volje, kar bo v moji moči za vaa. Želim vam mnogo napredka in sreče, ter vam klidem bodite slohri! Živeti! John Sulick.

POZOR!

Slovenci in Hrvati v Chisholm, Minn., in okolici.

Kadar želite uložiti denar na hranilno ulogo ali čekovni promet, zavarovati vaše poslopuje ali poslati denar v stare domovino, obrnite se na stari in zanesljivi

MINERS STATE BANK,
Chisholm, Minn.

Frank Gouze, Slovenec, je blagajnik banke in vao vao trgovino lahko odpravite v materinem jeziku.

"Točnost", "Varnost" in "Posredništvo" je naše geslo.

Uporabiti.

Iz glavnega urada S. N. P. J.

DOZDAJ NAZNAJENI DELEGATJE ZA IZREDNO KONVENCIJO S. N. P. J.

Imena dosedaj naznanjenih delegatov in delegatkin za izredno konvencijo S. N. P. J.

Štev. dr.	Imena dosedaj naznanjenih delegatov in delegatkin za izredno konvencijo S. N. P. J.
1	Fank Zeitz, 2124 S. Crawford Ave., Chicago, Ill.
2	Vence Obid, 438 Lafayette St., La Salle, Ill.
5	Frank Černe, 6033 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
5	Frank Soumak, 5890 Prosser Ave., Cleveland, Ohio.
6	Jacob Dermota, Box 427, Morgan, Pa.
16	Frank Perko, 311—1st Ave., Milwaukee, Wis.
19-30-35	Simon Repovš, R. 1, Box 80, Weir, Kans.
22	Matt D. Likovich, South Range Michigan.
39	Mihail Švigelj, 8019 S. Crawford Ave., Chicago, Ill.
47	Joseph Ovea, 1201 E. S. Grand Av., Springfield, Ill.
48	John Garbor, 158 Center St., Barberton, Ohio.
62	Paul Shultz, 207 Seventh St., Calumet, Mich.
69	Frank Masera, 304 Jones St., Eveleth, Minn.
87	Mike Stern, Box 131, Hermine, Pa.
91	John Sliwink, 711 W. 5th St., Johnston, City, Ill.
92	Martin Stefančić, Franklin, Kansas.
98	Lavoslav Zevnik, c/o Neustadt's Store, La Salle, Ill.
102	Mary Udovich, 1844 S. Racine Ave., Chicago, Ill.
115	Jacob More, 1404 Elizabeth St., Joliet, Ill.
119	Anna Mahlich, 726 Kellnholds Ave., Waukegan, Ill.
121	Anton Jurca, Detroit, Michigan.
125	Frank Peršek, 202 Seiser St., Hibbing, Minn.
131	Frank S. Tauchler, 2827 S. Ridgeway Ave., Chicago, Ill.
142	Joseph Durh, 780 London Rd., Collinwood, Ohio.
200	Martin Podnebnik, R. F. D. 3, Box 114, Irwin, Pa.
210-350	Anton Radanovich, McKees Rocks, Pa.
215-338	Frank Cimperman, Virginia, Minn.
228	Jack Zajac, Ringo, Kansas.
242	John Ališ, 101 E. 6th St., Staunton, Ill.
245	Matt Dermota, Box E. Lawrence, Pa.
271	Andej Unetich, 2115—10th Place, Tolleaton, Ind.
288	Anton Pahle, Box 32, Millsboro, Pa.
292	John Gussell, RFD Box 52, Avella, Pa.
326	George Veršič, Bend, Ill.

Prosimo društva, ki še niso naznanila imena delegatov za izredno konvencijo, da nas takoj obvestijo, kdo je izvoljen delegatom, da nam bo moglo ob pravem času prirediti njih imena in da se tako izognemo morebitnim nesporazumom.

Društva se posebno opozarja na sledeče: Glavni odbor SNPJ je zaključil, da se vsi izredni konvenciji, o kateri sedaj glasujemo, to je splošno glasovanje štev. 6, v mestu Chicago, Ill., ter prične drugi ponedeljek v mesecu marcu t. l., to je dne 14. marca 1921 ob 9. uri zjutraj. Dvorana, v kateri se bo vršila konvencija, bo označena na poveljnih delegatov, katere bodo razposlane v prvi polovici meseca februarja t. l.

Društvo se dalje naznanja, da je glavni odbor SNPJ uvidel potrebo, da se podaljša rok za izvolitev delegatov. Društva imajo torej čas voliti delegate do 13. februarja t. l. Društvene tajnike pozivljamo, da nam naznanijo ime in naslov delegata takoj po izvolitvi. Oni delegati, ki nam bodo naznanjeni po 24. februarju t. l., ne bodo upoštevani.

Matthew J. Turk, gl. tajnik.

Naše gibanje.

Vsi moramo na delo in storiti našo dolžnost!

Telko je najti organizacijo, ki bi imela proporcionalno toliko agnih in delavskih članov, kot jih ima S. N. P. J. To se je izkazalo že večkrat v preteklosti in se opet kaže sedaj. Komaj smo razpisali kontest za dobivanje novih naročnikov na naš priljubljeni dnevnik Prosveta in kampanjo za dobivanje novih članov na jedrno, se je že oglasilo več društev in posameznikov, ki so pripravljene storiti vse, kar je mogoče, da razširijo naš dnevnik povsod in pridobijo za našo organizacijo vsakega sposobnega rojaka in rojakinjo.

Ta neprilaskovano hiter odmev je jako dobro in razveseljujo znamenje. To nam tudi kaže, da bosta naš kontest in kampanja uspešna. Mi smo v resnici ponosni na naše agitatorje in bojovnike, in to po vsej pravici.

Kako je pa z vami, cenjeni brat, sestra?

Ali ste tudi vi med temi našimi prvobojniki?

Če niste, zakaj ne?

Ali ne veste, da je naše geslo: "NAPREJ ZA NOVE ČLANE!" in da to velja za vsakega člana in članico?

Ali ne veste, da imamo pri naši organizaciji vsi enake pravice in dolžnosti?

In potem — ali ni Slovenska narodna podporni jednota tudi vredna ali ne zasluži, da delamo in agitiramo za njo vsi?

Da, gotovo je! Kajti vsi vemo — oziroma morali bi vedeti — kolike važnosti, kolike koristi je naša organizacija za svoje člane in za ves slovenski narod.

Vsi vemo, da je ta velika, dobra in močna organizacija izključno lastnina slovenskih delavcev v Ameriki.

Vsi vemo, da je naša organizacija bila ustanovljena z namenom, da podpira in pomaga, kjer koli je to mogoče in potrebno in da isto delo vrši v polni meri.

Poleg raznih podpor in odškodnin, daje S. N. P. J. še nekaj dru-

štev, kar je ravnotako — že ne še bolj — važno, in to je — IZOBRAZBA!

Delavci potrebujemo izobrazbo ali duševno hrano ravnotako, kakor druge hrane, kajti vsi si želimo izboljšati svoje stanje, vsi želimo več svobode in blagostanja — vsi hrepenimo po nečem boljšem, pravičnejšem. In če hočemo v tem oziru res kaj doseči, moramo najprej vedeti kako. Vedeti moramo, kako nam je mogoče si priboriti to, po čemur stremimo in vedeti moramo, kako nam bo mogoče tudi obdržati to, kar smo si enkrat priborili. In to je mogoče le potem izobrazba. Brez izobrazbe ni svobode. Brez izobrazbe se nam je mogoče samo iznebiti enih izkoriščevalcev na postati tlačani ali sužnji drugih.

Naprej torej bratje in sestre! Podite na agitacijo, pridobivajte nove člane za S. N. P. J. in nove naročnike naš edini pravi slovenski delavski dnevnik "Prosveta"!

S tem, da agitirate za Slovensko narodno podporno jednoto, opravljate veliko dobro delo: delate za pravo bratstvo, za napredek, blagostanje in sovobodo vseh.

NAPREJ ZA NOVE ČLANE!
Vincent Calkar,
predsednik SNPJ.

Glavni izvrševalni odbor Slovenske narodne podporne jednote je sklenil, da plača jednoto zdravniške preiskave za vsakega neopristopnega člana in članico, najhbo v odrasli ali v mladinski oddelki, ki pristopijo tokom časa razpisane kampanje za nove člane. Da si prihranimo delo v gl. uradu in društvenim tajnikom prosimo, da društva plačajo zdravniške preiskave iz društvene blagajne in ob koncu kampanje nam pošljejo račun za vse novo sprejete člane skupaj. Navedite imena vsakega posameznega novega pristopnega člana in vsote, katere ste plačali iz društvene blagajne.

Matthew J. Turk, gl. taj. SNPJ.

IZID GLASOVANJA

za sklicanje izredne konvencije S. N. P. J. — Inicijativa št. 4.

Štev. dr.	Za predl. odd. gl.	Proti predl. odd. glasov
1	31	5
3	29	12
4	49	5
5	64	27
6	61	22
7	15	37
9	37	25
10	25	28
11	28	25
12	25	27
13	47	14
14	76	227
16	72	22
20	72	21
21	51	22
22	47	24
24	26	26
26	3	27
27	9	29
29	35	30
30	18	31
31	9	32
32	23	34
34	55	35
35	15	36
36	28	37
37	6	38
38	35	39
39	82	40
40	9	41
41	25	42
42	6	43
43	31	44
44	30	45
46	2	46
47	53	47
48	27	48
49	24	49
50	15	50
51	15	51
52	98	52
53	58	53
55	24	54
56	10	55
57	11	56
58	22	57
59	19	58
62	22	59
64	47	60
65	38	61
67	13	62
68	23	63
69	25	64
74	6	65
75	19	66
76	55	67
78	23	68
80	2	69
81	28	70
82	46	71
85	30	72
86	10	73
87	93	74
88	40	75
89	39	76
90	9	77
91	37	78
93	20	79
94	12	80
95	25	81
96	28	82
97	4	83
98	40	84
99	4	85
102	50	86
103	8	87
104	27	88
106	62	89
107	36	90
108	43	91
109	25	92
110	58	93
111	48	94
113	12	95
114	27	96
115	35	97
116	21	98
117	18	99
118	26	100
119	43	101
121	44	102
122	51	103
128	28	104
124	33	105
125	38	106
129	23	107
130	87	108
131	39	109
132	42	110
137	48	111
138	62	112
142	64	113
143	27	114
145	25	115
146	9	116
151	33	117
163	13	118
156	18	119
158	20	120
160	4	121
161	36	122
165	8	123
168	26	124
169	13	125
170	31	126
172	10	127
173	26	128
176	25	129
177	13	130
179	19	131
181	18	132
182	46	133
183	6	134
184	10	135
186	12	136
188	12	137
196	12	138
192	68	139
193	17	140
194	17	141
198	15	142
200	35	143
202	22	144
203	30	145
205	54	146
206	14	147
209	48	148
210	14	149
211	15	150
213	12	151
215	22	152
218	15	153
220	15	154
221	21	155
223	34	156
225	23	157
226	18	158
228	40	159
232	30	160
233	10	161
235	15	162
238	15	163
239	9	164
240	31	165
242	32	166
245	31	167
247	4	168
250	21	169
253	3	170
254	3	171
255	22	172

Štev. dr.	Za predl. odd. gl.	Proti predl. odd. glasov
257	8	17
259	4	13
260	10	10
261	21	21
262	8	21
263	19	12
265	28	12
266	18	12
268	34	2
269	8	15
271	28	2
273	6	5
274	21	2
275	30	2
278	11	2
279	15	5
281	9	5
282	24	17
283	26	17
286	30	17
287	83	3
288	28	3
290	25	2
292	23	2
297	32	2
298	41	2
299	47	2
300	15	2
301	14	2
302	16	2
303	17	2
304	19	2
305	22	2
306	21	3
309	9	3
310	9	3
311	9	3
312	50	1
313	19	5
314	26	16
317	18	2
318	23	1
320	11	1
322	16	10
324	19	2
326	10	10
332	10	10
333	13	1
334	15	1
335	32	1
340	25	1
342	16	1
344	29	3
346	10	1
347	21	1
349	14	1
350	14	2
351	17	2
352	6	25
353	2	25
354	11	25
356	34	25
358	8	25
360	0	25
362	0	25
365	25	25
367	16	25
369	8	25
370	12	25
371	13	25
373	1	25
374	1	25
375	3	25
376	3	25
381	11	14
382	8	14
383	1	14
384	11	9
385	16	7
386	15	7
389	15	7
390	15	7
391	12	5
392	5	5
393	12	5
394	12	5
395	8	5
396	10	2
397	34	2
399	10	2
400	32	14
401	12	14
404	14	1
406	14	1
407	10	1
408	13	1
410	7	3
411	15	3
412	10	3

Skupaj ... 0.249 ... 1.044

Kakor je razvidno iz gornjega rezultata, je dobil predlog ali inicijativa št. 4 več kot dvotretjinsko večino oddanih glasov, torej je sprejet. Izredna konvencija se ima prirediti dne 14. marca t. l. ob deveti uri zjutraj v mestu Chicago, Ill.

MATTHEW J. Turk, glavni tajnik.

DOPISI.

Posor rojaki v Chicagu!

Chicago, Ill. — Glavni odbor Slovenske narodne podporne jednote je na svoji zadnji polletni seji razpravljal, kako pridobiti Jednoto še one rojake, ki niso zavarovani pri nobenem podpornem društvu. Sklenil je, da se vrši kampanja za pridobivanje novih članov, ki naj traja od prvega februarja pa do konca meseca aprila t. l. Da se pa kolikor mogoče olajša pristop v Jednoto novim članom, je gl. odbor Jednote sklenil, da povrne oziroma plača stroške zdravniške preiskave za vsakega novopristopnega člana in poleg je pa še pozval vsa posamezna društva SNPJ, da naj gredo na delo in agitirajo med rojaki in ako je mogoče dajo še kakor olajšave.

Društvo "Francisco Ferrer" št. 131 SNPJ je na svoji zadnji redni seji razpravljalo o tem sklepu in pozivil in še daljšem razmotrivanju sklenilo, da društvo plača iz svoje blagajne za vsakega novega člana, ki pristopi v društvo meseca februarja, marca in aprila pristopnino, katero je dosedaj moral vsak posameznik novopristopiti član plačati sam na gl. urad. Ker je pa društvo Francisco Ferrer še na eni prejšnji seji sklenilo, da je vsak novopristopiti član prost društvene

pristopnine, in ker je gl. odbor sklenil, da povrne stroške zdravniške preiskave, in ker je društvo Francisco Ferrer sedaj sklenilo, da plača za vsakega novopristopnega člana pristopnino na gl. urad, ima sleherni rojak, ki se ni član tega društva najlepšo in tudi najugodnejšo priliko postati član Slovenske narodne podporne jednote in društva Francisco Ferrer, ker nima drugih stroškov kot edino mesečni, assement.

Iz tega vzroka apelira društvo Francisco Ferrer št. 131 SNPJ na vse rojake v Chicagu, ki še niso člani tega društva in SNPJ, da pristopijo sedaj, ko se jim nudi tako ugodna prilika, kot se ni še nikdar in se tudi najbrže ne bo. Sedaj imate priliko pristopiti k najboljši in najmočnejši slovenski podporni organizaciji, ki vam nudi vse vrste velikih stroškov, kar je velika pomoč sedaj v času splošne drage in brezposelnosti. Rojaki, poslušajte se te prilike, in postanite člani Slovenske narodne podporne jednote, najboljši slovenske podporne organizacije!

nice ali podporni organizacije niso za Slovence, ki ne razume dobro angleškega jezika. Največkrat se godi krivica kakemu rojaku, ki je v neki angleški podporni organizaciji ali življenjski zavarovalnici, v sled tega, ker ne zna angleškega jezika in ne razume pravil in določb organizacije ali življenjske zavarovalnice; ako se mu godi krivica, pa se ne ve kam obrniti, da bi dobil zadoščenje. Za rojake, ki ne zna dobro angleškega jezika, je mesto v slovenskih podpornih organizacijah, katerih pravila in določbe dobro razume in se v slučaju, ako misli, da se mu godi krivica, ve kam obrniti.

Izreči moram vsem tukajšnjim rojakom, ki so delovali na to, da so ustanovili podporno društvo SNPJ, vso čast. To znači, da je posijalo tudi v tukajšnjo naselbino solnce zavednosti in napredka dvajsetega stoletja, ko taptani narodi vstajajo in zahtevajo pravice.

Zelo vesel sem bil, ko sem se povrnil po petletni odsotnosti iz te naselbine in našel tukaj društvo SNPJ, ki kateremu sem tudi jaz takoj pristopil z prestopnim listom od društva Zavedni sosedje št. 158 Euclid, O.

Apeliram na vse rojake širom držav, ki se niste pri podpornem društvu, da takoj pristopite ali na ustanovite novo društvo in ga pridružite Slovenski narodni podporni jednoti, ker ta slovenska podporna organizacija je najboljša in tudi največja ter najmočnejša slovenska podporna organizacija. Ne izpostavljajte sebe in svojih družin nevarnosti bede in pomanjkanja, ako obolite ali pa celo umrjete. Nihče ne ve, kje in kdaj ga čaka nesreča, da smrtno poneštroči, ali postane nesposoben za delo trajno. In sedaj v času te druzine, vsakdo naj si pomisli to in potem pa naj dela, kakor mu veka njegova dolžnost napram sebi in svojim družin. Kolikor časa je človek zdrav, bo vedno imel onih par centov, katere je treba plačati mesečno za assement, ko pa zbolijo, pa dobi podporo, ali ako umre, pa dobi posmrtno dediščino, da so obvarovani največje pomanjkanja. Pomislite, kak ryev je doleteti, ki ni član nobenega društva in ako oboli? Nima nikogar, ki bi se v resnici pobrigal za njega, prihranki, ako jih ima, takoj poidejo in izginejo, kot izgine sneg na spomladanskem solnceu. In potem? Odvisen je od milosti do brosnjavi ljudi, katerih je pa vedno manj; skoro sleherni pravi, kje je pa bil takrat, ko je bil še zdrav in sposoben za delo.

Dobilo se je rojaki, ki pravijo, da "društvo to ni vse skup nič". Razumno da za doletenega, ki ni zavarovan; za takega društvo nima nobenega pomena. Toda za nas člane ima pa društvo velik pomen in je nam v največjo podporo, kadar se nahajamo v potrebi. "Da društvo ni nič," pravi samo taki, ki ne mislijo nič in se ne brigajo za nobeno stvar in ne mislijo niti tako daleč, kot sega njih nos. Dokazano je že koliko družin so že jednote rešile strašne bede, in jim olajale gorje v vlačuži bolezni njihovega roditelja ali smrti, ako je bil član dobre podpore organizacije. Takrat se pokaže, kaj je društvo in kaj je odporna organizacija.

Sleheri pameten človek ne bo stavil sebe in ako je oženjen svoje družine v nevarnost pomanjkanja in bede, ampak zavaroval se bo ob prvi priliki pri kakem dobrem slovenskem podpornem društvu ali jednoti.

Nekoliko je gotovo drugače v slovenskih naselbinah kjer se ni nobenega podpore društva. Na zavedne rojake v teh naselbinah pa apeliram, da naj ustanovijo takoj društvo, sberajo naj okrog sebe rojake, pojasnijo naj jim dobroto in cilje slovenske podpore organizacije, obrnejo naj se za pojasnila na gl. urad Slovenske narodne podpore jednote, 2657 So. Lawndale Ave. Chicago, Ill. Priprčan sem, da bodo gl. uradniki te Jednote ali na roke slehernemu, kdor bo pripravljen ustanoviti novo društvo, in sicer kar najbolj mogoče. Na one rojake pa, ki se izzelejo iz naselbine, v kateri je že društvo in ki so sami že člani SNPJ ter se naselijo v naselbini, v kateri se ni društva, naj zberejo rojake in naj ustanovijo društvo. In priprčan bodite rojaki, da bodo rojaki, katere ste pridobili za slovensko podporno orga-

nizacijo, vedno hvalečni najbolj pa takrat, ko bodo slednji dobili kako podporo. Kot sem že omenil, je Slovenska narodna podporna jednota najboljša in tudi najmočnejša slovenska podporna organizacija, ki je ustanovljena na popolnoma demokratičnih načelih in principih in njen obstanek je popolnoma zagotovljen in ni nikake nevarnosti pred razpadom. In v sled tega tudi napreduje tako, kot nobena druga slovenska podporna organizacija ne. In rastla bo, in napredovala, za to so porok vsi člani, katerih sedaj je malo manj kot 24.000 v obeh oddelkih.

In ravno sedaj je najlepša prilika in tudi najbolj, da postanejo rojaki, ki še niso člani SNPJ, člani te podpore organizacije, ker je gl. odbor SNPJ sklenil na zadnji polletni seji, da povrne zdravniške stroške za vsakega novopristoplega člana v prihodnjih treh mesecih. Pri marsikateremu društvu so dali še druge ugodnosti, tako da je sedaj mogoče pristopiti slehernemu rojaku, akoravno se nahajamo v dobi brezposelnosti in industrijske krize.

Torej, rojaki, pristopajte k tej največji in najbolj slovenski podporni organizaciji, ker sedaj se vam nudi tako ugodna prilika, kot še nikdar ne preje. Ne zamudite te prilike, da se ne bodele pozneje kesali.

Namen Slovenske narodne podpore jednote pa ni samo podpirati svoje člane v slučaju potrebe ali nesreče, ampak izobraževati duševno in politično s svojim glasilom dnevnim Prosveta. Izobrazba je tista sila, ki odpravlja revščino in bedo, nevednost pa povzroča, to je že star pregovor, ki se najbolj uresničuje nad delavcem. Nevednost je huda bolezen, ki se pa da ozdraviti in sicer s pomočjo čitanja dobrih knjig in časnikov. Ako bi se delavci zanimali bolj za čitanje in izobrazbo kot se, bi tudi ne bili tako izkoriščani kot so. Čemu se velepodjetniki in njih hlapci tako protivijo vsaki delalci izobrazbi in ovirajo kar najbolj mogoče delavstvo, da bi se ne izobrazilo? Zato, ker se izobrazbeno delavstvo ne mora tako izkoriščati kot se je pa ne izobrazbenega.

Vsled tega apeliram na rojake, ne izobrazite se listov in knjig, ki nas vodijo iz teme srednjega veka na svetlo pot rešnice, ki trga vrvico moderne suženjstva raz naših rok, katere nosi delavstvo že stoletja, da ti stoletja ne svojih rokah. Čitajte knjige, ki nam kažejo pravo pot do svobode, gospodarske in politične, ki nam kaže, kdo je največji sovražnik delavstva. Pojdimo na delo za dobro delavsko časopisje, razširjajmo ga in agitirajmo za časopisje, ki nam kaže pravo pot do svobode. In med slovenskim listi je edini uravi delavski list Prosveta, katerega moramo tako širiti, da bo zahajal v sleherni slovenski delavski hišo. List je lastnina vsakega člana Slovenske narodne podpore jednote in torej bi bila najsvetejša dolžnost slehernega člana, da bi bil naročnik na dnevnik Prosveta. Čim bolj ga bomo širili, tem bolj bo in tem več gradiva bo prinašal.

Na delo torej rojaki, za list Prosveta, da se bo število naročnikov na dnevnik Prosveta podvojilo. — Matt Debevc.

Brezy Hill, Kans. — V tukajšnjem kraju pramogovniški obratujejo le pa dva ali tri dni v tednu. Je pa tudi nekaj manjših pramogovnikov, v katerih je pa ves obrat ustavljen, zelo redki so, ki obratujejo po en dan v tednu. — Tu nastane sedaj vprašanje, kako naj delavci v tem času preživljajo svoje družine? Cene življenjskih potrebščin so se zelo male znižale, in je sploh nemogoče se spošteno preživeti, ako delavci ne dela vsaj pet dni v tednu.

Zima imamo tukaj zelo prijetno, 18. januarja t. l. je prvič v tej zimi zapadel sneg, ki je pa izginil že v par dneh pod toplimi solničnimi žarki. Sedaj imamo zelo pet gorke vreme in vse kaže tako, da smo že v koncu aprila meseca, ne pa šele v prvi polovici februarja meseca.

Tukaj se je sedaj pričelo zelo živahno gibanje za ustanovitev zadrzne veleprodajalne (Wholesale House), ki naj bi bila v Pittsburghu, Kans. kar bi bilo veliko pomoč vsem zadrznim prodajalnam, ker bi se dobilo

vse blago veliko ceneje kot pa v privatnih veleprodajalnah. Na agitacijskem potovanju so tri osebe, ki hodijo po vseh tukajšnjih naselbinah in agitirajo med delavci da postanejo člani te zadrzne veletrgovine, posebno se že obstoječe zadrzne prodajalne, Gotovo, da je pristopina zelo velika in mora biti plačana vnaprej.

Konsumno društvo v Brezy Hill, Kans., je na svoji glavni letni seji dne 11. januarja t. l. sklenilo, da pozove vsa ostala konsumna društva v tej okolici, da skličejo skupno konferenco, na kateri naj bi se temeljito razmislilo o ustanovitvi zadrznih prodajalnih sploh.

Torej pričačujem, da se katero konsumno društvo oziroma zadrzna prodajalna oglasi ter določi kraj in čas skupne konferen-

ce. Taka konferenca bi bila velikega pomena za nas vse.

Konsumno društvo ali zadrzna prodajalna v Brezy Hill, Kans. pozivijo vse tukaj in v okolici naseljene rojake, da postanejo člani tukajšnje zadrzne prodajalne. Rojaki, postanite člani tega velekoristnega podjetja, ker to je pravo delavsko podjetje, ki je ustanovljeno le nam samim v korist! Pokažite, da se zavedate svoje dolžnosti, katero vam nalaga proletarska zavednost. Slehernemu članu kot odjemalcu sploh je zanjamejena dobra in solidna postrežba v vseh ozirih. Vsa posnila glede vstopa kot član k tej zadrzni prodajalni dobi vsakdo in ob vsakem času pri poslovojni te zadrzne prodajalne. — John Černe.

Aurora, Minn. — Tukajšnja rudniške družbe so s prvimi februarjem znižale plačo vseh delavcem za 15 odstotkov, poleg so pa še odslavile precejšnje številce delavcev, nad polovico. Ali ni večina delavstva izrekla pri zadnjih volitvah, da je zadovoljna in da velepodjetniki še nadalje lahko obravnavajo vse javne posle in da odločajo o delavskih vprašanjih? Dokler bodo velepodjetniki mislili mesto delavcev samih, tudi ne moremo kaj drugega pričakovati.

V tukajšnji naselbini imamo zadržno prodajalno, katere člani smo Slovenci in Fini. To zadržno podjetje napreduje se prav povoljno, akoravno so nas protniki napovedali smrt še pred ustanovitvijo, češ, da je to mrtvo-rojeno dete. In to dete je bilo zdravo in krepko, pričelo se je razvijati in rasti tako čudovito in v jeto nasprotnikov, da je danes velikan, katerega je nemogoče ugonobiti.

Zadrzna prodajalna obstoji že osem let in ob ustanovitvi je bila inkorporirana z glavno deset tisoč dolarjev. Takoj vplačani delavci je bilo nad tisoč dolarjev, s katero glavno se je začelo z grobovniško prodajalno. Od ustanovitve pa do danes je podjetje tako napredovalo, da je bilo treba lanske leto podjetje ponovno inkorporirati in sicer za glavno petindvajset tisoč dolarjev. Prodajalnikski prostori se nahajajo v poslojpi, katerega lastuje zadrzna prodajalna.

In ravno pri temu podjetju so pokazali delavci bodisi Slovenci ali Fini, da so tudi zmogni voditi trgovino, samo ako imajo priliko za to, in da nimajo te zmognosti samo privatni podjetniki ali trgovci, kakor si domikljajo.

Naj podam nekoliko natančneje aliko o napredku in finančnem oziru te zadrzne prodajalne. Kakor je razvidno je zadrzna prodajalna izplačala v zadnjih šest mesecih \$6115.84 kot plačo svojim nadobnem, in vseh stroškov je bila \$12.094.96. Čisti dobiček v zadnjih šest mesecih je \$1142.42. — Sleheri, komur so poznane razmere v tukajšnji naselbini, dobro ve, da morajo v službeni zadrzne prodajalne nabirati naročila od hiše do hiše. In vsakemu je tudi jasno, da bi ne bili stroški nič več večji in dobiček pa veliko večji, ako bi se sleherni gospodinja bolj zavedala, kaj je zadrzna prodajalna in v čemga korist je in kdo dobi dober dobiček. N. pr. nekateri gospodinjje kupujejo svoje potrebščine razum v zadrzni prodajalni se pri enem ali več privatnih trgovcih. Ako bi kupovale vse potrebščine v zadrzni prodajalni, bi vslužbeni, ki nabirajo naročila, izgubili ravno toliko časa, nič več in nič manj, ako prišne v kako hišo raznih potrebščin za en dolar ali pa dva ali celo pet. Ako zadrzna prodajalna

proda za še enkrat toliko blaga kot ga dosedaj, bi se stroški ne povečali niti za en cent razum vzpurne na železnice, katere je znesla v zadnjih šest mesecih \$1175.36, ki bi morda prstili na \$2350.72, ostali stroški bi pa bili ravno tako visoki, kot so bili dosedaj. Pogledimo sedaj te številke malo bolj natančno, vzemimo v roke svinčnik in kosček papirja in računajmo. Tako pridemo do zaključka, da bi imela zadrzna prodajalna v pol leta \$12.052.92 (reci: dvajset tisoč dvajsetdeset dolarjev in 2 centa) čistega profita mesto \$1142.42, ali bolje rečeno, odjemalci bi dobili nad deset tisoč dividend bodisi v denar ali gotovini ali pa v blagu.

Rojaki-delniki, to ni nikaka domišljija, tukaj govorijo številke, katere je nemogoče zbrisati. In potem pa pridemo in zabavljamo čez draginjo, katere smo pa v precejšnji meri tudi sami krivi. Kakor že rečeno, deset tisoč dolarjev gre vsako leto za razne nepotrebne stroške, ker ako bi se prodalo recimo še enkrat toliko, kar je tudi prav lahko mogoče in tudi več, bi se lahko toliko ceneje prodajalo, kolikor bi se stroški znižali.

Pripeti se slučaj da privatni trgovci kako stvar nalašč prodaja nekoliko ceneje kakor pa zadrzna prodajalna in velikokrat prodaja še celo v svojo lastno izgubo, ker dobre ve, da bo dobil povrnjeno desetero vso to izgubo pri drugih stvareh. Poleg je pa tudi treba pogledati kakovost blaga, katerega kupite v zadrzni prodajalni in pri kakem privatnem trgovcu.

Zadrzna prodajalna je ustanovljena iz tega namena, da pomaga svojim članom delničarjem in nobeni privatni osebi. Zadrzna prodajalna je za splošne koristi delavcev in nje namen splošno pomagati. Vodstvo te prodajalne je vedno pripravljeno ozirati se na vse želje in nasvete članov in ako ima kateri kak dober nasvet ali ve, da bi se katere vrste blago dobilo kje drugje ceneje kot ga pa dobi zadrzna prodajalna sedaj ali pa boljše kakovosti, naj to sporoči upravitelju zadrzne prodajalne.

Rojaki zadrzne prodajalne je ustanovljena za vas in vašo mesto je torej v vrstah tukajšnjih gospodarsko organiziranih delavcev, v vrstah članov zadrzne prodajalne. Podpirajte to zadržno prodajalno, pristopajte kot člani, in priprani bodite, da boste imeli samo vi koristi od tega in nobena privatna oseba ne, ker člani odločajo o vseh upravnih poslih in noben posameznik ne. Kupujte vse potrebščine v tej zadrzni prodajalni, ker ste v zadrzni prodajalni boljše potrebnosti, dobili boste blago po isti ceni kot v vsaki privatni prodajalni in ako mogoče, malo dražje na toliko boljše kakovosti (kvalitete). — Finančno poročilo o poslovanju zadnjih šest mesecev je na drugem mestu v tem listu, in opozarjam rojake, da ga pazno prečitajo. — Delničar.

Canonsburg, Pa. — Tukajšnja tavnarna "Canonsburg Iron and Steel Works" je s prvimi januarjem ustavila ves obrat in vrata zaprla. Poleg je pa sporočila nam delavcem, da moramo sprejeti od 25 do 34 odstotno znižanje plače, ako hočemo delati, ako ne, bo pa tovarna zaprta do prihodnje spomlad ali pa še celo do poletja.

Ker smo pa vsi tukajšnji delavci organizirani v "Amalgamated Association of Iron, Steel and Tin Workers" in ker imamo z družbo sklenjeno pogodbo, katere je družba tudi podpisala, katere poteče šele 30. junija 1921, smo to ponudbo enostavno odklonili. Na eni zadnji seji smo pa sklenili, da smo pripravljene sprejeti desetodstotno znižanje plače. Toda do danes, ko pišem ta dopis, družba menda še ni odgovorila; sicer pa nimamo nobene upanja, da bi prišlo do kakšnega sporazuma.

Delavci-tovariši, tukaj imamo zopet en nov dokaz, kako spodbudijo velepodjetniki svetost pogodbe, ako nimajo zaščitnega dobička. Kadar se jim poljubno, zaprejo tovarne, odslavijo delavce in podpisano pogodbo pa proglasijo za "Scrap of paper".

Po sklenjenem premirju in ko so se rojaki pričeli vračati iz Francije so življenjske potrebščine poskočile za skoraj sto odstotkov. Ko so se pa ljudje pričeli pritoževati valed nemogoče draginje, so vsi velepodjetniki in banirji pričeli kričati: Produciraj

te, producirajte, da bodo padle cene. In delavci so res producirali in delali, toda zene so vedno plezale navzgor. Ako se je pa delavce le nekoliko prišlo iz nezamanno izkoriščanje in čez ljudske plačavke, so se takoj pritožili za nevarnega prekuhanja in boljševika, katerega je treba takoj deportirati.

In sedaj so pa pričeli zapirati tovarne, delavce odpustiti, ustavljati obrat v pramogovniških in plačo utrjavati, zopet, da bodo padle cene, kot so prej, kar, producirajte. In kakor prej, tako mora tudi sedaj imeti delavci, ako ne si v nevarnosti, da si pritožijo kot boljševiki.

Priprčan sem, da se že marsikateri delavec pripravi za glasovanje, ker je pri zadnjih volitvah oddal svoj glas kandidatu, katerega so postavili velepodjetniki in denarni veleinteresi. In tako sem tudi priprčan da bodo prihodnja štiri leta dobra šola za vse delavce, ker bodo stajke in brezposelnost na dnevnem redu. — Sedaj sedijo velepodjetniki precej dobro na delavčevem vratu in so tudi dobro organizirani in pripravljeni izločiti iz delavca vse, kar je le mogoče.

Priprčan sem, da bodo ta štiri leta odprla delavcem oči in da bodo prišli do spoznanja, da so se umeno varali, ko so oddali svoje glasove kandidatom delavcem nasprotnih strank in da bodo oddali svoje glasove pri prihodnjih volitvah kandidatom, katere bodo postavili delavci sami.

Pozivljim vse delavce rojake, pristopajte v edino pravo delavsko politično stranko, socialistično stranko, organizirajte se in pripravljajte se za prihodnje volitve. Edino glasovnico je naše najboljšo orožje, s glasovnico v roki lahko pridemo do cilja! — John Koklich.

Joliet, Ill. — Kot že poročano se je tukaj ustanovilo društvo Slovenski narodni dom in katerega namen je zgraditi poslopje, ki bo odgovarjalo vsem potrebam tukaj naseljenih Slovencev s ozirom na politično, strokovno in gospodarsko stališče kakor tudi kulturno.

V gospodarskem oziru bi nam Slov. nar. dom veliko koristil, če bi bila v njem nastanjena zadrzna prodajalna, katero tako zelo potrebujemo, ako nečemo, da ne zaostajamo za drugimi narodi oziroma naselbinami, kjer so rojaki že ustanovili zadržno prodajalno in tako ščitijo svoje lastno premoženje. Ravno v zadnji jeklarški stavki se je izkazala velika potreba zadrzne prodajalne in kakor velikega pomena bi bila v naši naselbini. Ko se je pričela stavka so nekateri trgovci izpraševali žene jeklarških delavcev, ako njihovi možje delajo, in ako so na stavki, ne daja nobene stvari na tupo, da naj gredo delati in potem bodo dobile, kar želijo. In tako so taki trgovci pomagali jeklarškemu trupu in po trimesčni brezposelnosti stavki so prišli nazaj v naše družine v še večjo bedo, kot smo bili poprej.

V strokovnem oziru, kakor tudi v političnem in kulturnem nam bi Slov. narodni dom v veliko korist, ker bomo lahko prirejali v Slov. nar. domu shode, predavanja, obdržavali seje podpornih društev, inij itd. Kajti dosedaj nimamo niti ene primerne dvorane, v kateri bi se nemoteno zbirali. V slučaju kakšnega meznega spora ali boja, bomo lahko obdržavali javne shode v Slov. nar. domu, zbirali se k posvetovanju itd. Isto je tudi v političnem oziru, da bomo lahko obdržavali politične shode v prostorih Slov. nar. doma in se tako pripravili za volitve. V kulturnem oziru bo nam v veliko korist, ker bomo lahko obdržavali podučna predavanja in razprave, veselice, dramatne predstave, itd. Da se Slovenci najbolj zanimamo za petje, dramatne predstave, je že itak slehernemu znano. Toda žal, da nimamo v Jolietu nobene primerne dvorane, ki bi bile primerne za take prireditve.

In ko bomo dobili Slov. nar. dom bomo v vseh ozirih veliko bolj napredovali, ker bomo imeli svoje lastne prostore, v katerih se bomo lahko zbirali, razpravljali o naših vprašanjih. Pomislite samo to, da je naša naselbina ena izmed najstarejših in tudi največjih slovenskih naselbin v Ameriki, toda nimamo niti ene dvorane, ki bi se lahko imenovala, da je lastnina naroda.

Rojaki, pristopite v društvo Slov. nar. dom, ker le na ta način

nam je mogoče napredovati. Prihodnja seja društva Slov. nar. dom se vrši v nedeljo, t. j. 13. februarja, popoldne v dvorani KSKJ in prične točno ob tretji uri popoldne. Udeležite se to se je, ker ta seja je izredno važna za našo daljnjo delovanje. Na ti seji bo javljen nov gospodarski odbor za prihodnje poslovno leto, predstava bodo jasno pravila, in ukreniti bo treba še več drugih zelo važnih stvari. Spoznati bode, da je pri nas popolna enakopravnost za vse, vi bodele odločevali kje in kako se bo gradilo poslopje Slov. nar. doma. Sleheren delnik ima glas in vsakdo lahko štani od ene do 30 delnic, ki so po deset dolarjev. Delnice lahko plača vsakdo takoj ali pa v obrokih. In društva ima še državno dovoljenje izdajati delnice in jih prodajati.

V kratkem bodo pravila društva Slov. nar. dom objavljena v slovenskih listih, da se bo cela slovenska javnost seznanila s to prekonstano idejo.

Začasni odbor je storil vse, kar je bilo v njegovi moči, da se ta ideja čim prej uresniči. Sedaj je pa pred vami rojaki, in od vas je odvisno, kako bo naša daljnja delovanje. Sleheri rojak naseljen v Jolietu in v bližini je dolžan postati član ali delničar tega narodnega podjetja in tako pomagati do hitrejšega uresničenja te prekonstane ideje, ker s tem bodele storili dobro sebi in svojim otrokom.

Pozivljajo se še ankrat vsi delničarji in sploh rojaki, da se udeležijo seje dne 13. februarja t. l. v dvorani KSKJ, No. Chicago St. Odbor društva Slov. nar. doma.

Jolietville, Ill. — Zelo me veseli, da je gl. izvrševalni odbor SNPJ napravil take korake za dnevnik Prosveta in bi se tudi jaz zelo rad udeležil te tokane in pomagati k boljšemu napredku dnevnika Prosveta. Kajti mi Slovenci moramo biti ponosni na naš dnevnik, ki je pravo orodje, s katerim se lahko izobrazi slovenski narod v Ameriki. In potem pa se pride kak "vlečenjak" s takimi izjavami na dan, da naj bi bil s dnevniki na dvotednik. No, to je zelo slah napredek, ker smo se toliko trudili, da smo ustanovili dnevnik.

Jaz pravim, le naprej in ne nazaj, naprej in naprej v zadrzni mi moči, za izboljšanje našega položaja, in ako se mislimo kdaj rešiti sistema splošnega izkoriščanja priproste ljudstva.

Vsled zelo majhnega števila tukaj naseljenih rojakov se je meni nemogoče udeležiti te tokane in še toliko bolj, ker so vsi tukajšnji rojaki že naročeni na dnevnik Prosveta. Pozivljim pa rojake v drugih naselbinah, da gredo na delo in da v resnici tekmujejo, kdo bo dobil večje število novih naročnikov in da podvojijo sedanje število naročnikov na dnevnik Prosveta. Čim bolj bomo širili Prosveto, tem bolj bo in tem bolj bomo tudi širili izobrazbo naš delavci. — Na delo torej, rojaki za list Prosveta. — Geo. Bravo.

Joliet, Ill. — 23. januarja t. l. je priredil tukajšnji slov. dram. in pev. klub "Triglav" veselico s kratko dramatično šolajgro "Čevljar v bolnišnici," ki je izpadla prav dobro. Prireditve se je vršila v poljski dvorani, ki je precej prostorna, toda kljub temu je bila polna do zadnjega stolca. Čisti dohodki te veselice so bili v podporo tukajšnjemu Slovenskemu narodnemu domu, za katerega se je pričelo živahno delovanje.

Izreči moram vso čast prirediteljem kakor tudi igralkam, ki so izvršili svojo nalogo v polni meri. Izreči moram tudi vso čast izvrstni godbi, ki je igrala same izbrane komade in navzoči rojaki ki so izražali občo zadovoljnost.

Delovanje za zgradbo Slovenskega narodnega doma v tej naselbini prav dobro napreduje in kljub vsem tukajšnjim rojakom na delo za Slovenski narodni dom, možno vsi, ker le izkušeni bomo dosegli naš cilj. Koliko koristi bo Slovenci narodni dom nam vsem tukaj naseljenim Jugoslovancem je bilo že opetovano poročano in na široko pojasnjeno. Ne bo samo nam v korist, ampak tudi našim naslednikom, naši mladini.

Prihodnja seja društva Slovenski narodni dom se vrši v nedeljo 13. februarja popoldne v dvorani KSKJ, No. Chicago St. in prične ob tretji uri. Pozivljim

vse rojake v tukajšnji naselbini kakor tudi v bližnji okolici, da se udeležijo te seje polnoštevno. Na tej seji bo treba izvoliti stalni gospodarski odbor, prodajalec se bodo delnice tega narodnega podjetja, katerih je pa 25 velikih prodanih. Apeliramo na vse Slovence, da se udeležijo te seje in pokupijo delnice, da bomo toliko prej prišli do končnega cilja, po katerem, tako zelo hrepenimo. Izvolite si iz svoje srede najboljši možni, ki bodo v resnici delovali po zahtevnem načrtu.

Začasni odbor je storil svojo dolžnost, kolikor mu je bilo le mogoče in je ves svoj prosti čas porabil samo v to, da se je udeležilo to, kar se je. Izrekam mu vso čast za v resnici pošteno delo, ker je naredilo napredek. Naredil je to, kar se ni moglo prej doseči v dvajsetih letih obstanka tukajšnje slovenske naselbine. Potrudili so se, da so vzbudili tukajšnji slovenski narod, da spregleda in spozna svojo bodo, da je prepričan na milost in nemilost ljudskim izkoriščevalcem, ker nimamo niti enega kotečka, v katerem bi se lahko nemoteno zbirali in razpravljali o naših težnjah in kako je mogoče odpraviti.

Pozivljem se enkrat vse tukaj naseljene Slovence in tudi v bližnji naselbinah, udeležite se te seje in pokupite delnice, da se čim prej uresniči naša želja goječa želja. Delajmo z vsemi namami danimi sredstvi in močmi, ker ne moremo prepuštevati vse delo odboru. Sami moramo delovati, agitirati med svojimi znanci in prijatelji, vzbujati jih in privedi v naše vrste. Delajmo tako marljivo, kot je delal začasni odbor, in prepričan sem, da ne bo dolgo, ko se bo pomnožila dvigala v naši naselbini stavba, ki se bo imenovala Slovenski narodni dom, in bo last vseh tukajšnjih Slovencev, last celokupne naselbine in nikakega privatnika. Ne ožirajmo se na levo ne na desno, ampak smoteno naprej do cilja.

Dragi naročniki Prosvete in člani Slovenske narodne podpornice, vprašajmo se, ali izpolnjujemo dolžnosti, katere nam nalaga ta podpornica, enotna in razredna proletarska zavest, ali smo storili svojo dolžnost napram Prosveti? Odgovoriti moramo, da ne. Naša največja dolžnost je, širiti in širiti naš edini pravi slovenski delavski dnevnik Prosveta, ki je naš vodnik in učitelj v našem težkem boju za obstanek. Premišljeval sem o tem, kako ga razširiti med vse rojake, med vse jugoslovanske delavce. In prišel sem do sklepa, da naj vsa društva Slovenske narodne podpornice jednote pozovejo svoje člane na sejo in po končanem dnevnem redu tikajočem se samo društvenih zadev, naj se člani dogovorijo in razdelijo okrožje svojega društva in potem pa gredo na agitacijsko delo. Vsak član naj vzame gotov del svoje naselbine, n. pr. en blok, obišče naj vse rojake in naročnike na Prosveto in naj pobere naročnino, katero naj potem izroči društvenim odborom. Seveda, da za to delo naj bodo določeni samo taki člani, ki so dobri agitatorji in imajo tudi pogum. Na ta način lahko podvojimo število naročnikov na list Prosveta. Da bo pa delo agitatorjev olajšano naj aherui vzame par števil Prosvete, ki so bolj zanimive in v katerih je kak dopis iz dotične naselbine in naj se iste pokaže rojakom, ki še niso videli tega lista in ki ga ne poznajo, in tako sem prepričan, da bo uspeh te kampanje za nabiranje naročnikov na edini pravi slovenski delavski dnevnik velik.

Rojaki, na delo za Prosveto, za naš list. — Jolietaki pečar.

Chicago, Ill. — V Chicagu imamo okrog 30 različnih društev, zborov in klubov in skoro vsako priredi enkrat ali dvakrat na leto kakšno veselico in razvedrilo naroda in v korist svoje blaginje. Tako je tudi omislilo društvo "Zvon" št. 70 JSKJ, da priredi vrtno veselico in v jeseni na Martinov večer v dvorani, ako bo še katera na razpolago.

Akoravno imamo v Chicagu na stotine raznih dvoran, kljub temu morajo posamezna društva, zbori in klubi iskati leto dni prej, kje bo mogoče dobiti kako dvorano za namenavane prireditve in poleg tega se pa še pripeti, da sta na en dan dve slovenski prireditvi. Da se pa temu izognemo je društvo "Zvon" št. 70 JSKJ, na

svoji zadnji redni seji sklenilo, da društvo gre na delo za "Slovenski narodni dom", ki naj bi bil last Slovencev v Chicagu.

Kot že omenjeno je v Chicagu nad 30 raznih društev, zborov in klubov, ki prirede skupno nad 60 prireditev v enem letu in sicer v dvoranah tujih narodov, plačujejo visoko najemnino tujem. Ali bi ne mogel ta denar ostati Slovincem? Posnemajmo druge slovenske naselbine v Ameriki!

Torej, rojaki v Chicagu, društvo "Zvon" št. 70 JSKJ, vabi vsa društva v Chicagu, zbere in klube, ki se zanimajo za to prekoristno idejo, da naj izvolijo po dva zastopnika, ki naj imata polno moč zastopati svoje društvo na skupnem sestanku zastopnikov društev, na katerem se bo ukrepalo o Slovenskem narodnem domu v Chicagu. Prvi sestanek se vrši v nedeljo 27. februarja t. l. v mali dvorani George Bulsisa, 2001 W. 22nd St., in Robey. Pričetek ob drugi uri popoldne.

Na noge Slovencev v Chicagu, naprej za Slovenski narodni dom. — V začasni odbor so bili 16. januarja izvoljeni sledeči: John Jurečič, začasni predsednik; John Zvezich, začasni tajnik; John Bedenich, Anton Krapenc, Frank Retelj, W. B. Laurich, Andrej Spolar, John Gottlieb, odborniki. — John Zvezich, zač. tajnik.

Chicago, Ill. — Slovenski pevski zbor "SAVA" v Chicagu, Ill. naznanja, da priredi koncert v nedeljo dne 22. maja 1921. Natančnejša poročila o tej prireditvi bodo pozneje objavljena. Vsa članska slovenska ozir. jugoslovanska društva in pevski zbori, so naprošeni, da omenjeni dan ne prirejajo nobenih zabav ali veselice. Obenem se naznanja, da priredi pevski zbor "Sava" svojo domačo zabavo v soboto dne 19. febr. t. l. v dvorani SNPJ. na 2657 So. Lawndale Ave. Veseljeni odbor bode preskrbel, da bo sleherni udeleženec kar najbolje mogoče postrežen v vseh ozirih. — Tajništvo pevskega zbora "Sava".

KJE JE RIHARD FISHER, pravilno Moneti6?

Rojen je bil v Ajdovščini na Gorškem 7. septembra 1884. Njegovi svoji v starem kraju so zadnji glas prejeli od njega v avgustu 1914 iz Farga, N. D. Pisal je vedno svojim starišem na papirju, na katerem je bilo tiskano "Hotel Weber, Fargo, N. D."

Če je kateremu rojaku kaj znano o njem, naj sporoči uredništvu. Velja tudi zanj, da se zglaša na uredništvo, če bo čital te vrstice, kajti čakajo ga važne novice.

TRI ZDRAVICE NAŠIM ODJEMALCEM!

Dne 1. februarja t. l. so naši uslužbeni družbe Jos. Triner pri zabavnem sestanku prirejenem po direktorju kot v zašluge in prijateljske razmere med družbo in valuzbeni kjer se izdeluje Trinerjevo grenko vino že nad trideset oddali tri zdravice. Pri tem banketu se je končal glavni govor "a trikratnim živijo klici kot zdravice našim odjemalcem". Sicer je bilo popolnoma na mestu, da se je nazdravilo našim odjemalcem, ker tisoče in tisoče teh odjemalcev je zvestih Trinerjevim zdravilom in jih vedno priporočajo ob vsaki priliki in imajo vedno dobro besedo zanje. Mrs. John Rittleman Jr. nam je pisala iz Leetsdale, Pa., dne 6. jan.: "Trinerjevo grenko vino mora biti vedno pri nas v našem domu, sicer ne morem biti brez njega. Rabila sem tudi Triner's Cough Sedative, zadnjih osem let Trinerjev Liniment in mislim, da je najboljšo do sedaj iznajdeno zdravilo, ki se ga kupiti more za denar". Vi dobite lahko vsa ta zdravila pri vašem lekarnarju ali trgovcu z zdravili. — Joseph Triner Company, 1333-45 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

NAZNANILO ROJAKOM!

Ker me je več rojakov naprosilo, da jim posrebrim nekaj pravih starokraskih kos, sem jih naročil par sto in jih dobil meseca decembra; kdor želi karkoli, naj si jo naroči takoj in priloži tudi denar.

Ena kosa z riščo in ključem vred \$3.75 šest kos ali več skupaj po 2.50 Garnitura klepalnega orodja 1.50 ALOIS SKULJ.

323 Epsilon Place, Brooklyn, N. Y.

FARMA NA PRODAJ!

Proda se 165 akrov obsegajoča farma v osrednjem Wisconsinu. Ta farma leži v lepem kraju ob deželni cesti blizu železnice. Več se poizve pri: C. Godnar, P. O. Box 252, Clinton, Ind.

KJE STA

Katarina Fojka in njen sin Marjo Fojka. Prišla sta iz starega kraja leta 1913 v Brooklyn, N. Y. U ljudo prosim cenjene rojake, če kdo ve za njih naslov, da mi to naznani ako bosta pa sama čitala ta oglas, naj se mi nemudoma prijavita. Poročati ima imam zelo važne stvari od njenega brata Ivan Fojkarja iz Ljubljane. Moj naslov je: Mary Kramarič, P. O. Box 213, Keewatin, Minn.

RAD BI IZVEDEL,

kje se nahaja Anton Mlinar (Miller) in Albert Kolenc, rodom iz Mozirja na Štajerskem. Prosim rojake, če kdo ve za njih naslove, naj mi te naznani, ako bosta pa sama čitala ta oglas, naj se mi takoj prijavita na moj naslov: Frank Puncer, 5123 National Ave., West Allis, Wis.

Ljubiteljem

lepega čtiva naznanjam, da sem ravnokar prejel prvo pošiljatev zabavnih knjig iz starega kraja.

Pišite po cenik.

JOSEPH KOSHAČ,
2115 S. 60th Court CHICAGO, ILL.

ZDRAVI IN SREČNI OTROCI NAPRAVIJO MATERE ZADOVOLJNE.

Slovenska mati v Milwaukee piše:

"Več tednov je moj otrok neprestano jokal po dnevi in po noči. Bila sem gotova, da je temu vzrok hrana, in sem poskušala skoro vse brez uspeha. Končno pa mi je moj zdravnik sugestiral

Borden's EAGLE BRAND (CONDENSED MILK)

in skoro takoj na to je moj otrok prenehal jokati, api trdno in je sedaj najzdravejši otrok v sosedščini".

THE BORDEN COMPANY,
Borden Building New York

Izrežite ta kupon SEDAJ—in ga pošljite Jo DANES 0188

in prejeli boste ZASTONJ našo knjigo "Dobrobit deteta" (Baby's Welfare), katere vam pove, kako držati otroka zdravega in vam da tudi lastništvu v vašem jeziku, kako ga hraniti.

Ime

Naslov

IZŠLA JE NOVA KNJIŽICA

"NAJNOVEJŠE INFORMACIJE O DOBAVI DRŽAVLJANSTVA ZEDINJENIH DRŽAV."

Poleg drugih važnih podatkov vsebuje tudi vprašanja in odgovore v slovenskem in angleškem jeziku, ki jih mora vedeti vsak prosilec pred sodnikom.

Cena 40c. Naročila je poslati tajništva J. S. Z., 3639 W. 26th Street, Chicago, Ill.

Nuga-Tone

Proizvaja bogato rdečo kri, močne stanovitne živce, življenja polne moške in ženske.

Če ste slabega zdravlja in pri slabi moči, če se vam spomin mrači in vaše telo mrači, če ste se še naveličali jemati pomiritelja in narkotična sredstva, potem poskusite Nuga-Tone, in boste videli, kako hitro se boste počutili drugačnega (dragega) Devet desetih slovenskih bolnikov, kot izpovedanje, anamiza, revmatične bolezenske, glavoboli, nevralgije, naprimer slabi tek, nepravilna, vetrovi in kolcanje, sapiranje, pomanjkanje energije, pomanjkanje življenja, nevroza, ne počutost, lahka in pomanjkanje živčne moči, redke vročene krvi in slabe krvne cirkulacije.

Vsak od vsake dolovaje telesu je odvisno od živčne sile in svoje življenje in delovanje. Živčna moč je postavitelna stvar za človeka, jeta, ledice, droh, utrpanje srca in krvna cirkulacija. Nuga-Tone je najbolj uspešno zdravilo za nevrosne in fizične bolezenske. Zakaj? Ker sestoji iz čemer, važnih sestavin, ki vrodne smerijo ter da predpustijo najvažnejši zdravilni — Nuga-Tone je bogat na selen in fosforju — ter je hrana krvi in živcem.

Nuga-Tone proizvaja življenje v jetra, ter siluje droh, da rdečo delajo. Očišča ledice ter čisti in v njih strupeno sestavino. Nuga-Tone je bogat na kalcij, ki v njih strupeno sestavino. Nuga-Tone je bogat na kalcij, ki v njih strupeno sestavino. Nuga-Tone je bogat na kalcij, ki v njih strupeno sestavino.

Nuga-Tone čisti kri, ureja krvno cirkulacijo ter prirane krvne žile na lice in jantost v oči. Gradit moč in vztrajnost, vzdržuje v krvi in krvnih žilah. Nuga-Tone na vsakem omamljenem zdravilu, ne zdravil, katerih se človek navadi. Zavrt je v pripravo zavajati. Pokrit je s sladkorjem, ugodnega okusa, upršen se jemati. Poskusite ga. Priporočili.

NAŠA POPOLNA GARANCIJA.—Če Nuga-Tone ne bo za 30 dni dober za vas, boste dobili svoj denar nazaj. Če ste dobili Nuga-Tone, boste dobili svoj denar nazaj. Če ste dobili Nuga-Tone, boste dobili svoj denar nazaj.

KO NAROČATE, NA POSREBRITE TEGA KUPONA.

NATIONAL LABORATORY, 2, 22, 57 So. Dearborn St., Chicago, Ill.

Gospodje:—Prosim, dajte priloženo.....na kar mi pošljite.....sklepi Nuga-Tone.

Ime

Cesta in šte. ali R. F. D.

Mesto

Največja slovenska zlatarska trgovina.

FRANK ČERNE,
6033 ST. CLAIR AVE., CLEVELAND, O.

Zvon, broške, zapustnice, diamantne prstane in lavalirje, verigice L.L.D. Zvon, broške, zapustnice, diamantne prstane in lavalirje, verigice L.L.D. POPRAVLJAMO; ure in druge slastine po nizki ceni.

PODRUZNICA
COLUMBIA GRAMOFONOV

in gramofonskih plošč. Slovenskih in drugih. Prodajamo na lahka mesečna odplačila. Pišite po cenik, kateri se vam pošlje brezplačno, ali pa osebno vprašajte za cene predno drugod kupite.

Najboljše blago. Najnižje cene.

Največja slovanska tiskarna v Ameriki je

NARODNA TISKARNA

2144-48-50 Blue Island Ave., Chicago, Illinois.

Mi tiskamo v slovenskem, hrvaškem, slovanskem, šolskem, poljskem, kakor tudi v angleškem in nemškem jeziku. Naše posebnost so tiskavine za društvo in trgovce. — "PROSVETA" se tiska v naši tiskarni.

DENAR V STARI KRAJ!

Denar pošiljamo v staro domovino po dnevnem kursu, ki se večkrat spreminja. Če gre cena denarju dol, pošiljamo po ceni, kakorina je dotični dan, ko prejmemo denar. Naše pošiljatev sedaj desepje v staro domovino in so isplačane v teku 5 do 6 tednov najzadnje. Dossadanje cen denarju so bile:

500 kron za...	\$ 4.15	100 lir za.....	\$ 4.40
1000 kron za...	8.00	500 lir za.....	21.00
10000 kron za...	78.00	1000 lir za.....	40.00

Denar prejemamo v poštnem money orderju ali bančnem draftu.

MLADIČ & VEREDERBAR,
1334 W. 18th St. -:- -:- -:- Chicago, Ill.

Telefon urada: Court 3450. Telefon na domu: Neville 1870-R.

F. A. BOGADEK,
odvetnik in javni notar,
103 BAKEWELL BLDG. PITTSBURGH, PA.
na vogalu Grant in Diamond Sts.

Izdelujem za tu in stari kraj pooblastila, kupne in daravne pogodbe, oporoke, obveznice, prošnje za poime liste osebam, katere selijo priti v Ameriko in razne druge prošnje ter sodniške dokumente.

Izdelujem tudi prevode na angleški jezik in obratno.

Vse to izdelujem brzo in točno potom dopisovanja, po pošti ali v mojem uradu nasproti Court hiše.

F. K. Bauzon,
5920 St. Clair Avenue,
CLEVELAND, O.

Rojakom šrom Zdrženih dnev naznanjam, da brstim britve škari, stroje nastriči, ter sploh vse resine orodja. V salogi imam najfinšije ameriške in starokrajke britve, brivne stroje (Safety Razors) ter vso brivno pripravo.

Popravljam tudi puške in samokrese. Za podatke se obrnite na moj naslov.

Se priporočam edini Slovenec v tej stroki.

HREJSA'S SHORT STOP

CORN PLASTERS
Manufactured at 2856 South Crawford Av. Chicago
By Jos. F. Hrejsa, Ph.D.

HITRO PREŽENETE VAŠA KURJA OČESA!

Če vaša kurja očesa? Menite jih ljubiti? Ali se vam prijazni? Vam li delajo veselje?

Če va, tedaj jih preženite takoj! Boli va, očesa bolita in vsoledna ste lastni in silite vsoledno do človeka.

Poslita ste se DANEŠ na zdravilo "SHORT STOP". To vam prežene kurja očesa hitro in ostavi va nadelno bolna. Boleče in kupen. Prvi "SHORT STOP" vedno med goraj Hrejsa s sila kurja s človeka in sila kurja.

JOS. F. HREJSA,
2856 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.
50c v poštnico.

Mr. Jos. F. Hrejsa,
2856 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.

Število zavrtov.....

Priložena svota \$.....

Ime

Naslov

R. F. D. Box.....

Mesto

Država

Prost

DR. J. E. DWYER, ZOBOZDRAVNIK,
268 — 1st Ave., Milwaukee, Wis.

V Trinitarstvu poskušajo. Uradno ure so: 9 do 12 in od 1 do 3 pop. in od 7 do 9 večer. Za vse moje dala jamčim.